ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (όγδοο τμήμα)

της 6ης Μαΐου 2009 *

Στην υπόθεση Τ-116/04,

Wieland-Werke AG, με έδρα το Ulm (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τους R. Bechtold και U. Soltész, δικηγόρους,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης αρχικώς από τον É. Gippini Fournier και την H. Gading, στη συνέχεια, από τους É. Gippini Fournier, O. Weber και την K. Mojzesowicz,

καθής,

με αντικείμενο αίτημα ακύρωσης ή μείωσης του ύψους του προστίμου που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα δυνάμει του άρθρου 2, στοιχείο α΄, της απόφασης C(2003) 4820 τελικό της Επιτροπής, της 16ης Δεκεμβρίου 2003, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

του άρθρου 81 [ΕΚ] και του άρθρου 53 της Συμφωνίας ΕΟΧ (Υπόθεση COMP/ Ε-1/38.240 — Σωλήνες για βιομηχανική χρήση),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(όγδοο τμήμα),

συγκείμενο από τη M. E. Martins Ribeiro, πρόεδρο, τους Σ. Παπασάββα και N. Wahl (εισηγητή), δικαστές,

γραμματέας: Κ. Καντζά, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 5ης Μαρτίου 2008,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

1 Η Wieland-Werke (στο εξής: Wieland ή προσφεύγουσα) είναι μια γερμανική εταιρία μη εισηγμένη στο Χρηματιστήριο που έχει την έδρα της στο Ulm (Γερμανία). Η προσφεύγουσα είναι η μητρική εταιρία ενός ομίλου που δραστηριοποιείται παγκοσμίως, ιδιαιτέρως στους τομείς της παραγωγής, πώλησης και διανομής ημικατεργασμένων προϊόντων και ειδικών προϊόντων από χαλκό και από ορείχαλκο.

2 Η Επιτροπή, έχοντας λάβει γνώση πληροφοριών που της ανακοινώθηκαν από τη Mueller Industries Inc, πραγματοποίησε, τον Μάρτιο του 2001, αιφνιδιαστικούς ελέγχους στις εγκαταστάσεις των εταιριών KME Germany AG (πρώην KM Europa Metal AG), KME France SAS (πρώην Tréfimétaux SA), KME Italy SpA (πρώην Europa Metalli SpA) (στο εξής, από κοινού: KME ή όμιλος KME), Outokumpu Oyj και Luvata Oy (πρώην Outokumpu Copper Products Oy) (στο εξής, από κοινού: Outokumpu) καθώς και της προσφεύγουσας, δυνάμει του άρθρου 14 του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτου κανονισμού εφαρμογής των άρθρων [81] και [82] της Συνθήκης (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25).

3 Στις 9 Απριλίου 2001, η Outokumpu υπέβαλε στην Επιτροπή προσφορά συνεργασίας δυνάμει της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με τη μη επιβολή ή τη μείωση των προστίμων σε περιπτώσεις συμπράξεων (ΕΕ 1996, C 207, σ. 4, στο εξής: ανακοίνωση του 1996 για τη συνεργασία). Στις 30 Μαΐου 2001, η εταιρία αυτή κατέθεσε συναφώς υπόμνημα.

4 Ανταποκρινόμενη στην αίτηση παροχής πληροφοριών που η Επιτροπή απηύθυνε στον όμιλο KME και στη Wieland δυνάμει του άρθρου 11, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 τον Ιούλιο του 2002, η Wieland ζήτησε, στις 30 Σεπτεμβρίου 2002, να επωφεληθεί από την εφαρμογή της ανακοίνωσης του 1996 για τη συνεργασία.

5 Ο όμιλος KME, απαντώντας στην ίδια αίτηση παροχής πληροφοριών, ζήτησε, στις 15 Οκτωβρίου 2002, να επωφεληθεί και εκείνος από την εφαρμογή της εν λόγω ανακοίνωσης.

6 Η Επιτροπή, αφότου διεξήγαγε σχετική έρευνα, περιλαμβάνουσα συμπληρωματικούς ελέγχους στις εγκαταστάσεις της Outokumpu και του ομίλου KME, μετέσχε σε συναντήσεις με τους εκπροσώπους της Outokumpu, του ομίλου KME και της Wieland και απηύθυνε, δυνάμει του άρθρου 11 του κανονισμού 17, αιτήσεις παροχής συμπληρωματικών πληροφοριών στον όμιλο KME και στη Wieland, κίνησε, τον Ιούλιο του 2003, διαδικασία λόγω παράβασης και εξέδωσε ανακοίνωση αιτιάσεων την

οποία απηύθυνε στον όμιλο KME, στην προσφεύγουσα και στην Outokumpu. Ακρόαση δεν διεξήχθη, δεδομένου ότι οι αποδέκτριες εταιρίες παραιτήθηκαν από αυτήν.

7 Στις 16 Δεκεμβρίου 2003, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση C(2003) 4820 τελικό, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 81 [ΕΚ] και του άρθρου 53 της Συμφωνίας ΕΟΧ (Υπόθεση COMP/E-1/38.240 — Σωλήνες για βιομηχανική χρήση) (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), περίληψη της οποίας δημοσιεύτηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* της 28ης Απριλίου 2004 (ΕΕ L 125, σ. 50).

8 Από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ότι, κατά το τέλος της δεκαετίας του 80, οι παραγωγοί που ήταν οργανωμένοι εντός του συνδέσμου για την ποιότητα των σωλήνων κλιματισμού και ψύξης (Cuproclima Quality Association, στο εξής: Cuproclima), μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνονταν και η προσφεύγουσα, επέκτειναν τη συνεργασία τους σε ζητήματα ανταγωνισμού.

9 Οι συναντήσεις που οργάνωνε η Cuproclima δύο φορές το έτος παρείχαν την ευκαιρία, μετά την εξάντληση των θεμάτων της επίσημης ημερησίας διάταξης, να συζητούνται και να καθορίζονται τακτικά οι τιμές καθώς και άλλοι εμπορικοί όροι εφαρμοστέοι στους σωλήνες για βιομηχανική χρήση. Αυτές οι αντίθετες προς τους κανόνες του ανταγωνισμού συναντήσεις συμπληρώνονταν από διμερείς επαφές μεταξύ των ενδιαφερόμενων εταιριών. Οι ενδιαφερόμενες εταιρίες καθόριζαν τιμές-στόχους καθώς και άλλους εμπορικούς όρους σχετικούς με τους σωλήνες για βιομηχανική χρήση, συντόνιζαν αυξήσεις των τιμών, προέβαιναν σε κατανομή των πελατών και των τμημάτων της αγοράς και επέβλεπαν την εφαρμογή των αντίθετων προς τον ανταγωνισμό συμφωνιών τους, αφενός, ορίζοντας επικεφαλής για τις αγορές και, αφετέρου, ανταλλάσσοντας εμπιστευτικές πληροφορίες.

10 Η προσβαλλόμενη απόφαση περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διατάξεις:

«Άρθρο 1

Οι ακόλουθες επιχειρήσεις παρέβησαν τις διατάξεις του άρθρου 81, παράγραφος 1, [ΕΚ] και, από την 1η Ιανουαρίου 1994, του άρθρου 53, παράγραφος 1, της Συμφωνίας ΕΟΧ, μετέχοντας, κατά τις ενδεικνυόμενες περιόδους, σε ένα σύνολο συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών συνιστάμενων σε καθορισμό των τιμών και κατανομή των αγορών στον τομέα των σωλήνων για βιομηχανική χρήση:

α) Η [Wieland] από τις 3 Μαΐου 1988 έως τις 22 Μαρτίου 2001

β) Η Outokumpu [...] μόνη της από τις 3 Μαΐου 1988 έως τις 30 Δεκεμβρίου, και αλληλεγγύως με τη [Luvata] από την 31η Δεκεμβρίου 1988 έως τις 22 Μαρτίου 2001

γ) Η [Luvata] από τις 31 Δεκεμβρίου 1988 έως τις 22 Μαρτίου 2001 (αλληλεγγύως με την Outokumpu [...])

δ) Η [KME Germany] μόνη της από τις 3 Μαΐου 1988 έως τις 19 Ιουνίου 1995, και αλληλεγγύως με την [KME France] και την [KME Italy] από τις 20 Ιουνίου 1995 έως τις 22 Μαρτίου 2001

ε) Η [KME Italy] αλληλεγγύως με την [KME France] από την 3η Μαΐου 1988 έως τις 19 Ιουνίου 1995, και αλληλεγγύως με την [KME Germany] και την [KME France] από την 20ή Ιουνίου 1995 έως τις 22 Μαρτίου 2001

στ) Η [KME France] αλληλεγγύως με την [KME Italy] από τις 3 Μαΐου 1988 έως τις 19 Ιουνίου 1995, και αλληλεγγύως με την [KME Germany] και την [KME Italy] από τις 20 Ιουνίου 1995 έως τις 22 Μαρτίου 2001.

Άρθρο 2

Για τις παραβάσεις του άρθρου 1 επιβλήθηκαν τα ακόλουθα πρόστιμα:

α) στη [Wieland]: 20,79 εκατομμύρια ευρώ

β) στην Outokumpu […] και στη [Luvata] αλληλεγγύως: 18,13 εκατομμύρια ευρώ

γ) στην [KME Germany], στην [KME France] και στην [KME Italy] αλληλεγγύως: 18,99 εκατομμύρια ευρώ

δ) στην [KME Germany]: 10,41 εκατομμύρια ευρώ

ε) στην [KME Italy] και στην [KME France] αλληλεγγύως: 10,41 εκατομμύρια ευρώ.»

11 Όσον αφορά, πρώτον, τον καθορισμό του αρχικού ποσού του προστίμου, η Επιτροπή θεώρησε ότι η παράβαση, που συνίσταται ουσιαστικά στον καθορισμό των τιμών και στην κατανομή των αγορών, είναι, εκ φύσεως, πολύ σοβαρή (αιτιολογική σκέψη 294 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

12 Για να προσδιορίσει τη σοβαρότητα της παράβασης, η Επιτροπή έλαβε επίσης υπόψη το γεγονός ότι τα αποτελέσματα της σύμπραξης είχαν εξαπλωθεί στο σύνολο του εδάφους του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) (αιτιολογική σκέψη 316 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Επιπλέον, η Επιτροπή εξέτασε τις πραγματικές συνέπειες της παράβασης και διαπίστωσε ότι η σύμπραξη «παρήγαγε, εν γένει, αποτελέσματα στην αγορά» (αιτιολογική σκέψη 314 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

13 Για να καταλήξει στην τελευταία αυτή διαπίστωση, η Επιτροπή στηρίχτηκε, μεταξύ άλλων, στα ακόλουθα στοιχεία. Πρώτον, έλαβε υπόψη την εφαρμογή της σύμπραξης κάνοντας αναφορά στο γεγονός ότι οι μετέχοντες σ' αυτήν αντάλλαξαν πληροφορίες σχετικά με τον όγκο των πωλήσεων και τα επίπεδα των τιμών (αιτιολογική σκέψη 300 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Δεύτερον, τα στοιχεία του φακέλου καταδεικνύουν ότι οι τιμές είχαν μειωθεί κατά τις περιόδους χαλαρής τήρησης της συμφωνίας περί συμπράξεως ενώ είχαν αυξηθεί σημαντικά κατά τη διάρκεια άλλων περιόδων (αιτιολογική σκέψη 310 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Τρίτον, η Επιτροπή έκανε αναφορά στο τμήμα της αγοράς του 75 έως 85 % που κατείχαν συλλογικά τα μέλη της σύμπραξης (αιτιολογική σκέψη 310 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Τέταρτον, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι τα τμήματα της αγοράς που κατείχαν αντιστοίχως τα μέλη της σύμπραξης είχαν παραμείνει σχετικά σταθερά καθ' όλη τη διάρκεια της παράβασης, έστω και αν ενίοτε άλλαζαν οι πελάτες των μετεχόντων στη σύμπραξη αυτή (αιτιολογική σκέψη 312 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

14 Τέλος, πάντα στο πλαίσιο του προσδιορισμού της σοβαρότητας της παράβασης, η Επιτροπή έλαβε υπόψη το γεγονός ότι η αγορά των χαλκοσωλήνων για βιομηχανική χρήση αποτελεί σημαντικό τομέα, η αξία του οποίου αποτιμάται στα 288 εκατομμύρια ευρώ εντός του ΕΟΧ (αιτιολογική σκέψη 318 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

15 Λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων αυτών, η Επιτροπή κατέληξε ότι η επίμαχη παράβαση πρέπει να θεωρηθεί πολύ σοβαρή (αιτιολογική σκέψη 320 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

16 Δεύτερον, η Επιτροπή προέβη σε διαφοροποιημένη αντιμετώπιση των επιχειρήσεων προκειμένου να ληφθεί υπόψη η πραγματική οικονομική δυνατότητα κάθε μίας να προκαλέσει σημαντική ζημία στον ανταγωνισμό. Συναφώς, η Επιτροπή επισήμανε ότι υπάρχει διαφορά μεταξύ των τμημάτων της αγοράς που κατέχει στην αγορά των σωλήνων για βιομηχανική χρήση εντός του ΕΟΧ, αφενός, ο όμιλος KME, όμιλος με ηγετική θέση στην αγορά εντός του ΕΟΧ με [*εμπιστευτικό*] [1] % της αγοράς και, αφετέρου, η Outokumpu και η Wieland, με [*εμπιστευτικό*] και 13,4 % της αγοράς αντιστοίχως. Λαμβανομένης υπόψη της διαφοράς αυτής, το αρχικό ποσό του επιβληθέντος στην Outokumpu και στη Wieland προστίμου ορίστηκε στο 33 % του ποσού που επιβλήθηκε στον όμιλο KME, ήτοι 11,55 εκατομμύρια ευρώ για την Outokumpu και τη Wieland και 35 εκατομμύρια ευρώ για τον όμιλο KME (αιτιολογικές σκέψεις 327 και 328 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

17 Τρίτον, προκειμένου να ληφθεί υπόψη η αναγκαιότητα καθορισμού του προστίμου σε ύψος που να εξασφαλίζει το αποτρεπτικό αποτέλεσμα, η Επιτροπή αύξησε το αρχικό ποσό του επιβληθέντος στην Outokumpu προστίμου κατά 50 %, ανεβάζοντάς το έτσι στα 17,33 εκατομμύρια ευρώ, εκτιμώντας ότι ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της εταιρίας αυτής, που υπερβαίνει τα 5 δισεκατομμύρια ευρώ, υποδεικνύει ότι το μέγεθος και η οικονομική της ισχύς επιτρέπουν την προσαύξηση αυτή (αιτιολογική σκέψη 334 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

18 Τέταρτον, η Επιτροπή χαρακτήρισε «μακρά» τη διάρκεια της παράβασης, η οποία σημειώθηκε κατά την περίοδο από 3 Μαΐου 1988 μέχρι 22 Μαρτίου 2001. Επομένως, λαμβάνοντας υπόψη τη διάρκεια της παράβασης, η Επιτροπή έκρινε κατάλληλη την προσαύξηση του αρχικού ποσού των επιβληθέντων στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις προστίμων κατά 10 % ανά έτος συμμετοχής στη σύμπραξη. Ως εκ τούτου, το αρχικό ποσό του επιβληθέντος στην προσφεύγουσα προστίμου αυξήθηκε κατά 125 %, οπότε το βασικό ποσό ορίστηκε, κατά συνέπεια, στα 25,99 εκατομμύρια ευρώ (αιτιολογικές σκέψεις 338, 342 και 347 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

1 — Εμπιστευτικά στοιχεία που δεν αποκαλύπτονται.

19 Πέμπτον, βάσει των επιβαρυντικών περιστάσεων, το βασικό ποσό του επιβληθέντος στην Outokumpu προστίμου αυξήθηκε κατά 50 %, διότι η εταιρία αυτή υπέπεσε σε υποτροπή, δεδομένου ότι υπήρξε αποδέκτρια της απόφασης 90/417/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 18ης Ιουλίου 1990, σχετικά με τη διαδικασία του άρθρου 65 [ΕΚΑΧ] που αφορά συμφωνία και εναρμονισμένες πρακτικές μεταξύ Ευρωπαίων παραγωγών πλατέων προϊόντων ψυχρής ελάσεως ανοξείδωτου χάλυβα (ΕΕ L 220, σ. 28) (αιτιολογική σκέψη 354 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

20 Έκτον, δυνάμει των ελαφρυντικών περιστάσεων, η Επιτροπή επισήμανε ότι, χωρίς τη συνεργασία της Outokumpu, το θεσμικό όργανο αυτό δεν θα μπορούσε να αποδείξει την ύπαρξη παραβατικής συμπεριφοράς παρά μόνο για περίοδο τεσσάρων ετών και, κατά συνέπεια, μείωσε το βασικό ποσό του προστίμου της των 22,22 εκατομμυρίων ευρώ, ώστε το βασικό ποσό να αντιστοιχεί στο πρόστιμο που θα της είχε επιβληθεί για μια τέτοια περίοδο (αιτιολογική σκέψη 386 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

21 Έβδομον και τελευταίο, η Επιτροπή, δυνάμει του τίτλου Δ της ανακοίνωσης του 1996 για τη συνεργασία, μείωσε το ποσό των προστίμων κατά 50 % για την Outokumpu, 20 % για τη Wieland και 30 % για τον όμιλο KME (αιτιολογικές σκέψεις 402, 408 και 423 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

22 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 24 Μαρτίου 2004, η προσφεύγουσα άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.

23 Κατόπιν τροποποίησης της σύνθεσης των τμημάτων του Πρωτοδικείου, ο εισηγητής δικαστής τοποθετήθηκε στο όγδοο τμήμα, στο οποίο κατά συνέπεια ανατέθηκε η υπό κρίση υπόθεση.

24 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις προφορικές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά τη συνεδρίαση της 5ης Μαρτίου 2008.

25 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει ή, επικουρικώς, να μειώσει το πρόστιμο που της επέβαλε η Επιτροπή με το άρθρο 2, στοιχείο α΄, της προσβαλλομένης αποφάσεως,

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

26 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή,

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

27 Εν προκειμένω, προς στήριξη της προσφυγής της, η προσφεύγουσα προβάλλει καταρχάς έλλειψη νομιμότητας του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 στο μέτρο που παραβιάζει την αρχή της νομιμότητας των ποινών. Η προσφεύγουσα επικαλείται επίσης τέσσερις λόγους, αντλούμενους, αντιστοίχως, από εσφαλμένη αξιολόγηση του μεγέθους της επηρεασθείσας από την παράβαση αγοράς, από το γεγονός ότι δεν ελήφθη δεόντως υπόψη το μέγεθος των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων, από πεπλανημένη αύξηση του ποσού του προστίμου λόγω της διάρκειας της παράβασης και από εφαρμογή της ανακοίνωσης του 1996 για τη συνεργασία κατά τρόπο που εισάγει διακρίσεις εις βάρος της προσφεύγουσας.

28 Όσον αφορά τους λόγους σχετικά με τον υπολογισμό του ποσού του προστίμου, υπενθυμίζεται, αφενός, ότι από τις αιτιολογικές σκέψεις 290 έως 387 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι η Επιτροπή επέβαλε τα πρόστιμα λόγω της παράβασης στηριζόμενη στο άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και, αφετέρου, ότι, ακόμα και αν η Επιτροπή δεν παραπέμπει ρητώς, με την προσβαλλόμενη απόφαση, στις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και του άρθρου 65, παράγραφος 5, [ΕΚΑΧ] (ΕΕ 1998, C 9, σ. 3, στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές), δεν αμφισβητείται ότι το θεσμικό αυτό όργανο προσδιόρισε το ποσό των προστίμων κατ' εφαρμογήν της μεθοδολογίας που ορίζουν οι κατευθυντήριες αυτές γραμμές.

29 Μολονότι οι κατευθυντήριες γραμμές δεν μπορούν να χαρακτηρίζονται ως κανόνας δικαίου, περιέχουν ωστόσο κανόνα συμπεριφοράς που υποδεικνύει την ακολουθητέα τακτική, από την οποία η Επιτροπή δεν μπορεί να παρεκκλίνει σε κάποια συγκεκριμένη περίπτωση χωρίς να προσδιορίσει τους σχετικούς λόγους (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Μαΐου 2006, C-397/03 P, Archer Daniels Midland και Archer Daniels Midland Ingredients κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. I-4429, σκέψη 91 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

30 Επομένως, εναπόκειται στο Πρωτοδικείο, στο πλαίσιο του ελέγχου της νομιμότητας των επιβληθέντων με την προσβαλλόμενη απόφαση προστίμων, να εξακριβώσει αν η Επιτροπή άσκησε την εξουσία της εκτιμήσεως σύμφωνα με τη μέθοδο που εκτίθεται στις κατευθυντήριες γραμμές και, εφόσον διαπιστώσει ότι αυτή παρέκκλινε από την ως άνω μέθοδο, να εξακριβώσει αν η εν λόγω παρέκκλιση είναι νομικώς δικαιολογημένη και επαρκώς κατά νόμον αιτιολογημένη. Συναφώς, επισημαίνεται ότι το Δικαστήριο επικύρωσε τόσο την ίδια την αρχή των κατευθυντηρίων γραμμών όσο και τη μέθοδο

που αυτές εκθέτουν (απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Ιουνίου 2005, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P έως C-208/02 P και C-213/02 P, Dansk Rørindustri κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. I-5425, σκέψεις 252 έως 255, 266, 267, 312 και 313).

31 Ο αυτοπεριορισμός της εξουσίας εκτιμήσεως της Επιτροπής που προκύπτει από την έκδοση των κατευθυντηρίων γραμμών δεν είναι στην πραγματικότητα ασυμβίβαστος με τη διατήρηση σημαντικού περιθωρίου εκτίμησης για το θεσμικό αυτό όργανο. Οι κατευθυντήριες γραμμές περιέχουν διάφορα στοιχεία που παρέχουν στην Επιτροπή τη δυνατότητα ελιγμών κατά την άσκηση της διακριτικής εξουσίας της σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15 του κανονισμού 17, όπως έχουν ερμηνευθεί από το Δικαστήριο (προπαρατεθείσα απόφαση Dansk Rørindustri κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 30 ανωτέρω, σκέψη 267).

32 Επιπλέον, σε τομείς όπως ο προσδιορισμός του ποσού ενός επιβαλλόμενου δυνάμει του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 προστίμου, στους οποίους η Επιτροπή διαθέτει περιθώριο εκτιμήσεως, για παράδειγμα όσον αφορά τον συντελεστή προσαύξησης για την εξασφάλιση του αποτρεπτικού χαρακτήρα, ο έλεγχος νομιμότητας που ασκείται επί των εκτιμήσεων αυτών περιορίζεται στο να εξακριβωθεί ότι δεν υπάρχει πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως (βλ., συναφώς, απόφαση του Πρωτοδικείου της 18ης Ιουλίου 2005, T-241/01, Scandinavian Airlines System κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. II-2917, σκέψη 79).

33 Εξάλλου, το περιθώριο εκτιμήσεως της Επιτροπής και τα όρια τα οποία η ίδια έχει ορίσει δεν προδικάζουν, καταρχήν, την εκ μέρους του κοινοτικού δικαστή άσκηση της αρμοδιότητάς του πλήρους δικαιοδοσίας (απόφαση του Πρωτοδικείου της 8ης Ιουλίου 2004, T-67/00, T-68/00, T-71/00 και T-78/00, JFE Engineering κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. II-2501, σκέψη 538), που του παρέχει την εξουσία να εξαλείφει, να μειώνει ή να αυξάνει το ποσό του επιβαλλόμενου από την Επιτροπή προστίμου (βλ., συναφώς, απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Φεβρουαρίου 2007, C-3/06 P, Groupe Danone κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. I-1331, σκέψεις 60 έως 62 απόφαση του Πρωτοδικείου της 21ης Οκτωβρίου 2003, T-368/00, General Motors Nederland και Opel Nederland κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-4491, σκέψη 181).

Επί της ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17

Επιχειρήματα των διαδίκων

34 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 καθώς και η εφαρμογή που του έχει επιφυλάξει η Επιτροπή με τις αποφάσεις της παραβιάζουν την αρχή της νομιμότητας των ποινών, στο μέτρο που η Επιτροπή διαθέτει σχεδόν απεριόριστο περιθώριο ελιγμών όσον αφορά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου και που, κατά συνέπεια, το ποσό του επίμαχου προστίμου ορίστηκε κατά τρόπο απρόβλεπτο. Ως εκ τούτου, είναι παράτυπη η εντολή που υποχρεώνει την προσφεύγουσα να καταβάλει το ποσό των 20,79 εκατομμυρίων ευρώ.

35 Η προσφεύγουσα υπενθυμίζει ότι οι κοινοτικοί κανόνες πρέπει να τηρούν την αρχή της νομιμότητας των ποινών, η οποία αποκτά ουσιώδη σημασία στις περιπτώσεις κανόνων με τους οποίους επιβάλλεται κύρωση. Δυνάμει της αρχής αυτής, η κοινοτική νομοθεσία πρέπει να είναι σαφής, ακριβής και προβλέψιμη για τους υποκειμένους σε αυτήν και, όταν πρόκειται για ρύθμιση που ενδέχεται να έχει συνέπειες οικονομικής φύσεως, ο χαρακτήρας της βεβαιότητας και της προβλεψιμότητας συνιστά επιταγή που πρέπει να τηρείται με ιδιαίτερη αυστηρότητα.

36 Επιπλέον, η προσφεύγουσα τονίζει ότι οι κοινοτικοί κανόνες πρέπει να ορίζουν κατά τρόπο προβλέψιμο όχι μόνον τη συμπεριφορά που επισύρει κυρώσεις, αλλά και τις έννομες συνέπειες που απορρέουν από αυτή για τον ιδιώτη. Κατά την προσφεύγουσα, ακόμα και αν η ύπαρξη περιθωρίου εκτιμήσεως της διοίκησης αποδεικνύεται αναγκαία, γεγονός παραμένει ότι το περιθώριο αυτό δεν πρέπει να είναι απεριόριστο, κατά μείζονα δε λόγο όταν πρόκειται για κανόνα του παράγωγου δικαίου ή για μέτρο που έχει ποινικό ή «οιονεί ποινικό» χαρακτήρα.

37 Κατά την προσφεύγουσα, τόσο από τις επίσημες δηλώσεις της Επιτροπής όσο και από την ευρεία ερμηνεία που δίδεται στην έννοια της ποινικής διαδικασίας από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (στο εξής: ΕΔΔΑ) προκύπτει ότι τα επιβαλλόμενα πρόστιμα δυνάμει του άρθρου 17 έχουν ποινικό χαρακτήρα. Προς στήριξη του συμπεράσματος αυτού, η προσφεύγουσα επικαλείται επίσης την κοινοτική

νομολογία (απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Ιουλίου 1970, 41/69, ACF Chemiefarma κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 397, σκέψεις 172 επ., και απόφαση του Πρωτοδικείου της 20ής Μαρτίου 2002, Τ-15/99, Brugg Rohrsysteme κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-1613, σκέψη 123).

38 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι ο κανονισμός 17, που περιορίζεται στην επισήμανση ότι πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η «σοβαρότητα και η διάρκεια» της παράβασης για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου, δεν πληροί τις απαιτήσεις της σαφήνειας και της προβλεψιμότητας ενός νόμου. Συγκεκριμένα, το Συμβούλιο δεν εκπλήρωσε την υποχρέωσή του, που προβλέπεται στο άρθρο 83 ΕΚ, να οριοθετεί σαφώς τις αρμοδιότητες που αναθέτει στην Επιτροπή.

39 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει επίσης ότι το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 δεν προβλέπει ανώτατο όριο για το ύψος του προστίμου, πράγμα που συνεπάγεται ότι, για μια συγκεκριμένη παράβαση, το εν λόγω άρθρο επιτρέπει στην Επιτροπή να επιβάλει πρόστιμα που κυμαίνονται μεταξύ χιλίων και, για ορισμένους ομίλους παγκόσμιας κλίμακας, πολλών δεκάδων εκατομμυρίων ευρώ. Τούτο σημαίνει ότι ο νόμος δεν καθορίζει εκ των προτέρων το ύψος του προστίμου, αλλά ότι το πρόστιμο αυτό καθορίζεται αποκλειστικά από την Επιτροπή. Ως εκ τούτου, υπάρχει κίνδυνος ο προσδιορισμός του ύψους του προστίμου να είναι αυθαίρετος και ανεξέλεγκτος. Κατά συνέπεια, το άρθρο αυτό παραβιάζει έναν υπερκείμενο κανόνα του κοινοτικού δικαίου (αρχή της νομιμότητας των ποινών), ενώ προσβάλλει τα θεμελιώδη δικαιώματα όσον αφορά τον καθορισμό των ποινικών κανόνων τα οποία απορρέουν τόσο από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (ΕΣΔΑ), υπογραφείσα στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950, όσο και από τη νομολογία του ΕΔΔΑ.

40 Η προσφεύγουσα φρονεί ότι το άρθρο 15, παράγραφος 4, του κανονισμού 17, σύμφωνα με το οποίο οι αποφάσεις που επιβάλλουν πρόστιμα δεν έχουν ποινικό χαρακτήρα, δεν ασκούν επιρροή στη συλλογιστική της, δεδομένου ότι, αφενός, κάθε κανόνας του κοινοτικού δικαίου, ανεξάρτητα από το αν έχει ποινικό χαρακτήρα ή όχι, πρέπει να τηρεί την αρχή της νομιμότητας των ποινών και, αφετέρου, σύμφωνα με τη νομολογία του ΕΔΔΑ, αυτό που έχει καθοριστική σημασία είναι το περιεχόμενο μιας νομικής πράξεως και όχι η ονομασία της πράξεως αυτής.

41 Επιπλέον, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι οι κατευθυντήριες γραμμές δεν αίρουν την έλλειψη ακρίβειας και σαφήνειας του κανονισμού 17. Συγκεκριμένα, το αρχικό ποσό των προστίμων για τις παραβάσεις που χαρακτηρίζονται «πολύ σοβαρές» καθορίζεται αυθαίρετα και ανεξάρτητα από τον κύκλο εργασιών της επιχείρησης. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει επίσης ότι, εν πάση περιπτώσει, οι κατευθυντήριες γραμμές δεν μπορούν να αποτελέσουν «νόμο» υπό την έννοια της ΕΣΔΑ. Στο πλαίσιο αυτό, η προσφεύγουσα υπογραμμίζει ότι οι κατευθυντήριες γραμμές δεσμεύουν αποκλειστικά και μόνον την Επιτροπή και όχι τα κοινοτικά δικαιοδοτικά όργανα, που έχουν την εξουσία να ασκούν έλεγχο πλήρους δικαιοδοσίας επί των αποφάσεων της Επιτροπής.

42 Σύμφωνα με την προσφεύγουσα όμως, δεδομένου ότι τα κοινοτικά δικαιοδοτικά όργανα είναι αρμόδια να καθορίζουν το οριστικό ύψος των προστίμων, δεν δεσμεύονται από τις κατευθυντήριες γραμμές, οι οποίες δεν έχουν καμία επίπτωση επί της εκτιμήσεως της νομιμότητας ενός κανόνα ποινικού δικαίου κατά την έννοια του άρθρου 7 της ΕΣΔΑ. Επιπροσθέτως, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι το Πρωτοδικείο προσφάτως επιβεβαίωσε ότι το νομικό πλαίσιο για τον καθορισμό του ύψους των προστίμων προσδιορίζεται μόνον από τον κανονισμό 17.

43 Επιπλέον, η προσφεύγουσα θεωρεί ότι η έλλειψη νομιμότητας του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 δεν αίρεται ούτε από το γεγονός ότι το ποσό των προστίμων που καθορίζει η Επιτροπή ελέγχεται από τον κοινοτικό δικαστή βάσει της αρμοδιότητάς του πλήρους δικαιοδοσίας.

44 Επιπλέον, η προσφεύγουσα τονίζει ότι, όταν μια διάταξη παραβιάζει την αρχή της νομιμότητας των ποινών, η παραβίαση αυτή δεν αίρεται για τον μοναδικό λόγο ότι κατά την εφαρμογή της διάταξης αυτής εφαρμόστηκαν οι αρχές της αναλογικότητας και της ίσης μεταχειρίσεως.

45 Επίσης, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, μολονότι πιθανότατα το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 συμβιβαζόταν με την αρχή της νομιμότητας των ποινών κατά την εποχή που συντάχθηκε, εντούτοις τούτο έχει παύσει να ισχύει δεδομένου ότι οι κύκλοι εργασιών που πραγματοποιούν οι επιχειρήσεις είναι σήμερα πολύ μεγαλύτερης εμβέλειας απ' ό,τι στο παρελθόν.

46 Τέλος, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι, εν πάση περιπτώσει και ανεξάρτητα από τη νομιμότητα του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, η Επιτροπή οφείλει, κατά τον καθορισμό του ύψους των προστίμων, να χρησιμοποιεί το περιθώριο ελιγμών που διαθέτει υπό το φως της αρχής της νομιμότητας των ποινών. Έτσι, με τις αποφάσεις της και με τις κατευθυντήριες γραμμές, η Επιτροπή θα έπρεπε να έχει εισαγάγει ορισμένο βαθμό διαφάνειας και προβλεψιμότητας όσον αφορά τον καθορισμό του ύψους των προστίμων. Παρά ταύτα, παρέλειψε να το πράξει, αποδίδοντας μεγαλύτερη σπουδαιότητα στο αποτρεπτικό αποτέλεσμα της κύρωσης.

47 Η Επιτροπή ζητεί την απόρριψη του λόγου της προσφεύγουσας.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

48 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, με το επιχείρημα ότι η Επιτροπή θα έπρεπε να έχει εισαγάγει ορισμένο βαθμό διαφάνειας και προβλεψιμότητας όσον αφορά τον καθορισμό του ύψους των προστίμων, δεν προσάπτεται ουδεμία νομική αιτίαση κατά του κανονισμού 17 ή της προσβαλλομένης αποφάσεως, αλλά εκφράζονται επιθυμίες ως προς την άσκηση της πολιτικής της Επιτροπής στην πράξη. Για τον λόγο αυτόν, το επιχείρημα αυτό πρέπει να απορριφθεί ως αλυσιτελές.

49 Όσον αφορά την ουσία, αρκεί η διαπίστωση ότι από τις αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 5ης Απριλίου 2006, Τ-279/02, Degussa κατά Επιτροπής (Συλλογή 2006, σ. II-897, σκέψεις 66 έως 88), και της 27ης Σεπτεμβρίου 2006, Τ-43/02, Jungbunzlauer κατά Επιτροπής (Συλλογή 2006, σ. II-3435, σκέψεις 69 έως 92) προκύπτει σαφώς ότι η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας που προβάλλει η προσφεύγουσα δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Άλλωστε, η νομολογία αυτή επικυρώθηκε πολύ πρόσφατα από την απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Μαΐου 2008, C-266/06 P, Evonik Degussa κατά Επιτροπής (δεν έχει δημοσιευτεί στη Συλλογή, σκέψεις 36 έως 63).

50 Ως εκ τούτου, η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας πρέπει να απορριφθεί.

Επί του πρώτου λόγου, αντλούμενου από μη δέουσα αξιολόγηση του μεγέθους της επηρεασθείσας από την παράβαση αγοράς

Επιχειρήματα των διαδίκων

51 Η προσφεύγουσα επικαλείται ότι η Επιτροπή, εκτιμώντας την αξία της σχετικής αγοράς στα 288 εκατομμύρια ευρώ, υπερεκτίμησε το μέγεθος της αγοράς αυτής και, ως εκ τούτου, τη σοβαρότητα της παράβασης, πράγμα που οδήγησε στην επιβολή υπερβολικού προστίμου. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται επίσης ότι η αιτιολογία της Επιτροπής σχετικά με τον υπολογισμό του κύκλου εργασιών της προσφεύγουσας είναι ανεπαρκής και συνιστά, κατά συνέπεια, παράβαση του άρθρου 253 ΕΚ.

52 Η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι, στον τομέα των σωλήνων για βιομηχανική χρήση, η συνολική τιμή των προϊόντων αποτελεί υπό κανονικές συνθήκες συνιστώσα της τιμής του χαλκού, που βασίζεται στην εκτίμηση της αξίας στο Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου (London Metal Exchange, στο εξής: LME) και του κόστους μεταποίησης, που αντιστοιχεί στην από τον κατασκευαστή προστιθέμενη αξία (στο εξής: περιθώριο μεταποίησης). Η πρώτη ύλη που είναι αναγκαία για την κατασκευή σωλήνων για βιομηχανική χρήση παρέχεται είτε από τον πελάτη είτε από τον ίδιο τον κατασκευαστή των σωλήνων, ο οποίος επομένως θα ενσωματώσει το κόστος της πρώτης ύλης αυτής στην τελική τιμή χρέωσης.

53 Σύμφωνα με την προσφεύγουσα, το μέγεθος της σχετικής αγοράς είναι αποφασιστικής σημασίας για την εκτίμηση της σοβαρότητας μιας παράβασης και τον καθορισμό του αρχικού ποσού του προστίμου.

54 Στηριζόμενη στα προεκτεθέντα, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, στο μέτρο που η παράβαση αφορά μόνον το περιθώριο μεταποίησης (30 έως 40 % της τελικής τιμής), η Επιτροπή όφειλε να αφαιρέσει 60 έως 70 % της συνολικής τιμής των επίμαχων προϊόντων κατά την αξιολόγηση του μεγέθους της επηρεασθείσας αγοράς, πράγμα που θα συνεπαγόταν τον καθορισμό χαμηλότερου αρχικού ποσού. Συναφώς, η προσφεύγουσα υπενθυμίζει ότι η τιμή του χαλκού δεν υπόκειται στον έλεγχό της, διότι καθορίζεται σύμφωνα με το LME. Συγκεκριμένα, η τιμή του χαλκού αποτελεί απλώς ένα στοιχείο που μετακυλίεται, ουσιαστικά, στους πελάτες. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι, αν τα μέλη της σύμπραξης είχαν αποπειραθεί να αυξήσουν την τιμή του χαλκού, οι πελάτες τους θα είχαν προμηθευτεί το προϊόν αυτό από τρίτες επιχειρήσεις.

55 Έτσι, όσον αφορά την προμήθεια του χαλκού, η προσφεύγουσα ενήργησε ως μεσάζων. Επομένως, η Επιτροπή όφειλε να υπολογίσει τον κύκλο εργασιών της αγοράς με τον ίδιο τρόπο κατά τον οποίο υπολογίζει τον κύκλο εργασιών των μεσαζόντων στο πλαίσιο του ελέγχου των πράξεων συγκεντρώσεως. Επιπλέον, στο μέτρο που οι δαπάνες για τον χαλκό αντιπροσωπεύουν σημαντικό τμήμα του συνολικού κόστους, η Επιτροπή δεν μπορούσε να τις αντιμετωπίσει όπως τις δαπάνες παράδοσης και συσκευασίας, οι οποίες εν γένει συνιστούν αμελητέο τμήμα του συνολικού κόστους. Κατά συνέπεια, κατά την ορθή εκτίμηση του μεγέθους της οικείας αγοράς και, ως εκ τούτου, της σοβαρότητας της σύμπραξης, η Επιτροπή όφειλε μόνο να λάβει υπόψη το τμήμα της τιμής που η επίμαχη παράβαση επηρέασε, ήτοι το περιθώριο μεταποίησης. Η Επιτροπή έπραξε το αντίθετο εφαρμόζοντας μια άκρως τυπολατρική προσέγγιση κατά τον υπολογισμό του συναφούς κύκλου εργασιών.

56 Η προσφεύγουσα προβάλλει επίσης τον ισχυρισμό ότι η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως που υπέχει καθόσον παρέπεμψε στην απόφαση του Πρωτοδικείου της 13ης Δεκεμβρίου 2001, Τ-45/98 και Τ-47/98, Krupp Thyssen Stainless και Acciai speciali Terni κατά Επιτροπής (Συλλογή 2001, σ. II-3757), η οποία παρατίθεται στην αιτιολογική σκέψη 319 της προσβαλλομένης αποφάσεως, προκειμένου να δικαιολογήσει το γεγονός ότι η τιμή του χαλκού συμπεριλήφθηκε στον κύκλο εργασιών που πραγματοποιήθηκε στην οικεία αγορά. Η απόφαση αυτή δεν είναι εν προκειμένω λυσιτελής, διότι το μόνο που προκύπτει από αυτή είναι ότι μια σύμπραξη που αφορά ένα μόνον τμήμα της τελικής τιμής παραβιάζει το δίκαιο του ανταγωνισμού, πράγμα που δεν αμφισβητείται στην παρούσα διαδικασία. Εν προκειμένω, το ζήτημα που ασκεί επιρροή είναι να προσδιοριστεί ο κύκλος εργασιών κατά τρόπο κατάλληλο ώστε να καθοριστεί το αρχικό ποσό του προστίμου.

57 Η Επιτροπή ζητεί την απόρριψη του λόγου που προβάλλει η προσφεύγουσα.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

58 Όσον αφορά, πρώτον, τον ισχυρισμό περί ανεπαρκούς αιτιολογίας, επισημαίνεται ότι, κατά πάγια νομολογία, από την αιτιολογία μιας ατομικής αποφάσεως πρέπει να διαφαίνεται, κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο, η συλλογιστική του κοινοτικού οργάνου που εκδίδει την πράξη, κατά τρόπο που να καθιστά δυνατό στους ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους που δικαιολογούν τη λήψη του μέτρου

και στο αρμόδιο δικαιοδοτικό όργανο να ασκεί τον έλεγχό του. Η υποχρέωση αιτιολογήσεως πρέπει να εκτιμάται αναλόγως των περιστάσεων της συγκεκριμένης περιπτώσεως. Η αιτιολογία δεν απαιτείται να διασαφηνίζει όλα τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία, καθόσον το ζήτημα αν η αιτιολογία ανταποκρίνεται στις επιταγές του άρθρου 253 ΕΚ πρέπει να εκτιμάται όχι μόνο βάσει του γράμματος της πράξεως, αλλά και του πλαισίου εντός του οποίου αυτή εκδόθηκε καθώς και του συνόλου των κανόνων δικαίου που διέπουν το σχετικό θέμα (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 2ας Απριλίου 1998, C-367/95 P, Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, Συλλογή 1998, σ. I-1719, σκέψη 63 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

59 Όσον αφορά τον καθορισμό προστίμων λόγω παραβίασης του δικαίου του ανταγωνισμού, ο συνιστάμενος στην υποχρέωση αιτιολογήσεως ουσιώδης τύπος τηρείται όταν η Επιτροπή εκθέτει, με την απόφασή της, τα στοιχεία εκτιμήσεως τα οποία έλαβε υπόψη για να μετρήσει τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παράβασης (απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Οκτωβρίου 2002, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P έως C-252/99 P και C-254/99 P, Limburgse Vinyl Maatschappij κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. I-8375, σκέψη 463 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

60 Εν προκειμένω, η Επιτροπή, όσον αφορά την εκτίμηση της σοβαρότητας της επίμαχης παράβασης, ικανοποίησε τις απαιτήσεις αυτές με τις αιτιολογικές σκέψεις 292 έως 320 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Από την αιτιολογική σκέψη 318 της εν λόγω αποφάσεως προκύπτει ότι η Επιτροπή, κατά την εκτίμηση της σοβαρότητας της παράβασης, έλαβε υπόψη τον κύκλο εργασιών της σχετικής αγοράς. Επιπλέον, με την αιτιολογική σκέψη 319 της ίδιας αυτής αποφάσεως, η Επιτροπή απάντησε στις επικρίσεις που διατύπωσαν οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις σχετικά με το γεγονός ότι η τιμή του χαλκού ελήφθη υπόψη για τον υπολογισμό αυτού του κύκλου εργασιών. Το γεγονός ότι η απάντηση αυτή ενδέχεται να είναι πεπλανημένη δεν είναι ικανό για να τεθεί υπό αμφισβήτηση ο επαρκής χαρακτήρας της αιτιολογίας της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεδομένου ότι ο καθορισμός της ύπαρξης τέτοιας πλάνης εμπίπτει στον έλεγχο του νόμω βασίμου της αποφάσεως αυτής (βλ., συναφώς, προπαρατεθείσα απόφαση του Δικαστηρίου Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, σκέψη 58 ανωτέρω, σκέψεις 66 έως 72, και της 2ας Οκτωβρίου 2003, C-172/01 P, C-175/01 P, C-176/01 P και C-180/01 P, International Power κ.λπ. κατά NALOO, Συλλογή 2003, σ. I-11421, σκέψεις 134 έως 138).

61 Επομένως, η αιτίαση που αντλείται από ανεπάρκεια αιτιολογίας πρέπει να απορριφθεί.

62 Όσον αφορά, δεύτερον, την ουσία, υπογραμμίζεται, καταρχάς, ότι η μεθοδολογία που εκτίθεται στις κατευθυντήριες γραμμές, τις οποίες εφάρμοσε με την προσβαλλόμενη απόφαση η Επιτροπή (βλ. σκέψη 28 ανωτέρω), εκφράζει μια ενιαία αντιμετώπιση σύμφωνα με την οποία το αρχικό ποσό του προστίμου, που συναρτάται με τη σοβαρότητα της παράβασης, υπολογίζεται βάσει του χαρακτήρα της παράβασης, του πραγματικού της αντικτύπου επί της αγοράς, εφόσον αυτός είναι δυνατό να εκτιμηθεί, καθώς και της έκτασης της [σχετικής] γεωγραφικής αγοράς (σημείο 1 Α, πρώτη περίοδος, των κατευθυντηρίων γραμμών). Εν συνεχεία, το γενικό αρχικό ποσό του προστίμου εξατομικεύεται για κάθε μετέχουσα επιχείρηση αναλόγως, μεταξύ άλλων, με το μέγεθός της.

63 Επιπλέον, για τον καθορισμό του αρχικού ποσού του προστίμου, η Επιτροπή μπορεί, χωρίς ωστόσο να της επιβάλλεται σχετική υποχρέωση, να συνεκτιμήσει το μέγεθος της επηρεασθείσας αγοράς (απόφαση του Πρωτοδικείου της 15ης Μαρτίου 2006, Τ-15/02, BASF κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. II-497, σκέψη 134, και της 27ης Σεπτεμβρίου 2006, Τ-322/01, Roquette Frères κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. II-3137, σκέψεις 149 και 150).

64 Υπό το φως της νομολογία αυτής, φαίνεται αβάσιμη η παραδοχή στην οποία στηρίζεται η προσφεύγουσα ότι το μέγεθος της σχετικής αγοράς αποτελεί, καθαυτό, καθοριστικό παράγοντα για την αξιολόγηση της σοβαρότητας μιας παράβασης και, ως εκ τούτου, για τον καθορισμό του αρχικού ποσού ενός προστίμου.

65 Από την προσβαλλόμενη απόφαση ωστόσο προκύπτει σαφώς ότι η Επιτροπή, εν προκειμένω, επέλεξε να λάβει υπόψη το μέγεθος της αγοράς των σωλήνων για βιομηχανική χρήση εντός του ΕΟΧ κατά την αξιολόγηση της σοβαρότητας της επίμαχης παράβασης. Μολονότι η Επιτροπή κατέληξε εξαρχής, βάσει του χαρακτήρα της παράβασης, ότι η παράβαση αυτή είναι «πολύ σοβαρή» κατά την έννοια των κατευθυντηρίων γραμμών (αιτιολογική σκέψη 294), στην πραγματικότητα προσδιόρισε, με την προσβαλλόμενη απόφαση, τη σοβαρότητα της παράβασης και, ως εκ τούτου, καθόρισε το γενικό αρχικό ποσό του προστίμου, λαμβάνοντας υπόψη τις πραγματικές συνέπειες της σύμπραξης στην αγορά (αιτιολογικές σκέψεις 295 έως 314), τη γεωγραφική έκταση της σχετικής αγοράς (αιτιολογικές σκέψεις 315 έως 317) και το γεγονός ότι ο τομέας στον οποίο τελέστηκε η παράβαση αποτελεί σημαντική αγορά, της οποίας το μέγεθος εντός του ΕΟΧ αξιολογείται στα 288 εκατομμύρια ευρώ (αιτιολογικές σκέψεις 318 και 319).

66 Αν και, για την αξιολόγηση της σοβαρότητας της παράβασης και τον καθορισμό του γενικού αρχικού ποσού του προστίμου, το μέγεθος της σχετικής αγοράς αποτέλεσε ένα μόνον από τα στοιχεία που εκτίμησε η Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφαση, γεγονός παραμένει ωστόσο ότι το θεσμικό αυτό όργανο στην πραγματικότητα καθόρισε το αρχικό ποσό του προστίμου λαμβάνοντας υπόψη το στοιχείο αυτό. Κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθεί ο ισχυρισμός της Επιτροπής ότι το αρχικό ποσό του επιβληθέντος στην προσφεύγουσα προστίμου δεν θα ήταν αναγκαστικά κατώτερο του ποσού των 11,55 εκατομμυρίων ευρώ αν η τιμή του χαλκού είχε αφαιρεθεί από τον κύκλο εργασιών της αγοράς.

67 Κατά συνέπεια, πρέπει να εξεταστεί αν η Επιτροπή, κατά την αξιολόγηση του μεγέθους της επηρεασθείσας αγοράς, κακώς έλαβε υπόψη την τιμή του χαλκού.

68 Συναφώς, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, αφενός, ότι η τιμή του χαλκού δεν υπόκειται στον έλεγχο των κατασκευαστών σωλήνων για βιομηχανική χρήση δεδομένου ότι η τιμή αυτή καθορίζεται σύμφωνα με το LME και, αφετέρου, ότι απόκειται στους ίδιους τους αγοραστές των σωλήνων για βιομηχανική χρήση να αποφασίσουν σε ποια τιμή θα πωλείται το εν λόγω μέταλλο. Η προσφεύγουσα υπογραμμίζει επίσης ότι οι διακυμάνσεις της τιμής του χαλκού ουδεμία επιρροή ασκούν στο κέρδος της.

69 Ωστόσο, διαπιστώνεται ότι κανένας βάσιμος λόγος δεν επιβάλλει ο υπολογισμός του κύκλου εργασιών μιας αγοράς να πραγματοποιείται αφού εξαιρεθούν από αυτόν ορισμένες δαπάνες παραγωγής. Όπως ορθώς επισήμανε η Επιτροπή, σε όλους τους τομείς της βιομηχανίας υπάρχουν δαπάνες που είναι σύμφυτες με το τελικό προϊόν και που ο κατασκευαστής αδυνατεί να ελέγξει, αλλά που συνιστούν παρά ταύτα ουσιώδες στοιχείο του συνόλου των δραστηριοτήτων του και που, κατά συνέπεια, δεν μπορούν να αποκλειστούν από τον κύκλο εργασιών κατά τον καθορισμό του αρχικού ποσού του προστίμου (βλ., συναφώς, απόφαση του Πρωτοδικείου της 15ης Μαρτίου 2000, T-25/95, T-26/95, T-30/95 έως T-32/95, T-34/95 έως T-39/95, T-42/95 έως T-46/95, T-48/95, T-50/95 έως T-65/95, T-68/95 έως T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 και T-104/95, Cimenteries CBR κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-491, σκέψεις 5030 και 5031). Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από το γεγονός ότι η τιμή του χαλκού συνιστά σημαντικό τμήμα της τελικής τιμής των σωλήνων για βιομηχανική χρήση ούτε από το γεγονός ότι ο κίνδυνος διακυμάνσεων των τιμών του χαλκού είναι πολύ αυξημένος σε σχέση με άλλες πρώτες ύλες.

70 Επομένως, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι η Επιτροπή ορθώς έλαβε υπόψη την τιμή του χαλκού για τον καθορισμό του μεγέθους της σχετικής αγοράς.

Επί του δεύτερου λόγου, αντλούμενου από το γεγονός ότι δεν ελήφθη δεόντως υπόψη το μέγεθος της προσφεύγουσας

Επιχειρήματα των διαδίκων

71 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή, κατά τον καθορισμό του αρχικού ποσού και, ως εκ τούτου, του τελικού ποσού του προστίμου, παρέλειψε να λάβει υπόψη το μέγεθος της προσφεύγουσας όπως αυτό προκύπτει από τον ολικό κύκλο εργασιών της, ο οποίος ανήλθε στα 1,2 δισεκατομμύρια ευρώ το 2002. Κατά την ίδια περίοδο, οι κύκλοι εργασιών της KME και της Outokumpu ανήλθαν αντιστοίχως στα 2,05 δισεκατομμύρια ευρώ και στα 5,56 δισεκατομμύρια ευρώ. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσαύξηση κατά 50 % του αρχικού ποσού του επιβληθέντος στην Outokumpu προστίμου με την αιτιολογική σκέψη 334 της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν αρκεί ώστε να θεωρηθεί εκπληρωθείσα η υποχρέωση τήρησης των αρχών της αναλογικότητας και της ίσης μεταχειρίσεως που υπέχει η Επιτροπή. Η Επιτροπή παραβίασε επίσης την αρχή σύμφωνα με την οποία κάθε πρόστιμο πρέπει να επιβάλλεται κατόπιν εξατομικευμένου υπολογισμού.

72 Προς στήριξη του λόγου αυτού, η προσφεύγουσα επικαλείται ότι το συνολικό μέγεθος της επιχείρησης έχει ιδιαίτερη σπουδαιότητα στο πλαίσιο του καθορισμού του ποσού του προστίμου και ότι το αρχικό ποσό του επιβληθέντος σε κάθε μια από τις τρεις επιχειρήσεις προστίμου όφειλε να έχει εξατομικευτεί προκειμένου να είναι ανάλογο προς τη μεταξύ των επιχειρήσεων διαφορά μεγέθους. Η προσφεύγουσα προβάλλει επίσης το επιχείρημα ότι η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως υποχρεώνει την Επιτροπή να τροποποιεί το αρχικό ποσό των προστίμων σε συνάρτηση με τον ολικό κύκλο εργασιών όλων των επιχειρήσεων και όχι μόνο με τον κύκλο εργασιών των μεγάλων εταιριών. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή όφειλε να έχει μειώσει το αρχικό ποσό του επιβληθέντος στην προσφεύγουσα προστίμου.

73 Συναφώς, η προσφεύγουσα υπενθυμίζει, αφενός, ότι η Επιτροπή δεν αύξησε το αρχικό ποσό του επιβληθέντος στον όμιλο KME προστίμου παρά το γεγονός ότι ο όμιλος αυτός είναι διπλάσιος σε μέγεθος από την προσφεύγουσα και, αφετέρου, ότι στην Outokumpu, πενταπλάσια σε μέγεθος από την προσφεύγουσα, επιβλήθηκε απλώς προσαύξηση του αρχικού ποσού του επιβληθέντος προστίμου της τάξεως του 50 %.

74 Από τα ανωτέρω η προσφεύγουσα συνάγει ότι η Επιτροπή, καθόσον δεν έλαβε επαρκώς υπόψη τη διαφορά μεταξύ των επιχειρήσεων όσον αφορά την οικονομική δυνατότητα και το μέγεθος, διέκρινε εις βάρος της προσφεύγουσας, η οποία αποτελεί μικρή επιχείρηση. Προς στήριξη του συμπεράσματος αυτού, η προσφεύγουσα παραπέμπει επίσης σε ορισμένες αποφάσεις της Επιτροπής, με τις οποίες ο λόγος του τελικού ποσού του προστίμου προς τον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων στις οποίες επιβλήθηκαν κυρώσεις είναι κατώτερος από αυτόν που εφαρμόστηκε στη δική της περίπτωση.

75 Τέλος, η προσφεύγουσα φρονεί ότι η Επιτροπή αθέτησε την υποχρέωση αιτιολογήσεως που υπέχει καθόσον δεν δικαιολόγησε τη διακριτική μεταχείριση την οποία επιφύλαξε στην προσφεύγουσα.

76 Η Επιτροπή ζητεί την απόρριψη του λόγου που προβάλλει η προσφεύγουσα.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

77 Πρώτον, η αιτίαση που αντλείται από ελλιπή αιτιολογία πρέπει να απορριφθεί για τους ακόλουθους λόγους.

78 Καταρχάς, στο μέτρο που η Wieland προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν παρέθεσε τον λόγο για τον οποίο επέλεξε συντελεστή προσαύξησης 50 % ως προς την Outokumpu, υπενθυμίζεται ότι το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι η υποχρέωση αιτιολογήσεως τηρείται

όταν η Επιτροπή εκθέτει, με την απόφασή της, τα στοιχεία εκτιμήσεως τα οποία έλαβε υπόψη για να μετρήσει τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παράβασης (προπαρατεθείσα απόφαση Limburgse Vinyl Maatschappij κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 59 ανωτέρω, σκέψη 463). Αντιθέτως, η Επιτροπή δεν υποχρεούται να περιλάβει στην απόφασή της αριθμητικά στοιχεία ή μια λεπτομερέστερη ανάλυση σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού του προστίμου (απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Νοεμβρίου 2000, C-279/98 P, Cascades κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-9693, σκέψη 50).

79 Επισημαίνεται επίσης ότι μια απόφαση όπως η προσβαλλόμενη, καίτοι συντάχθηκε υπό τη μορφή μιας μόνον απόφασης, πρέπει να θεωρηθεί ότι αποτελεί δέσμη ατομικών αποφάσεων με τις οποίες διαπιστώνεται, έναντι εκάστης των επιχειρήσεων αποδεκτριών, η παράβαση ή οι παραβάσεις που προσάπτονται σε κάθε μια και με τις οποίες τους επιβάλλονται ενδεχομένως πρόστιμα (απόφαση του Πρωτοδικείου της 4ης Ιουλίου 2006, T-304/02, Hoek Loos κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. II-1887, σκέψεις 59 και 60).

80 Επομένως, η προσφεύγουσα δεν μπορεί να επικρίνει την αιτιολογία της προσβαλλομένης αποφάσεως όσον αφορά τον συντελεστή προσαύξησης που εφαρμόστηκε έναντι της Outokumpu προς τον σκοπό της εξασφάλισης αποτρεπτικού αποτελέσματος.

81 Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή, με τις αιτιολογικές σκέψεις 332 έως 334 της προσβαλλομένης αποφάσεως, επισήμανε τα στοιχεία που έλαβε υπόψη για την προσαύξηση, προς τον σκοπό της εξασφάλισης αποτρεπτικού αποτελέσματος, του ποσού του επιβληθέντος στην Outokumpu προστίμου. Όπως προκύπτει από την προαναφερθείσα νομολογία (βλ. σκέψη 78 ανωτέρω), δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι δεν αιτιολόγησε περαιτέρω την απόφασή της ως προς το σημείο αυτό.

82 Στον βαθμό που πρέπει να θεωρηθεί ότι με το επιχείρημα της προσφεύγουσας προσάπτεται στην Επιτροπή ότι δεν παρέθεσε τους λόγους για τους οποίους το αρχικό ποσό του επιβληθέντος στην προσφεύγουσα ποσού δεν μειώθηκε προς τον σκοπό της αποτροπής, διαπιστώνεται ότι το άρθρο 253 ΕΚ, υπό το φως της νομολογίας που παρατίθεται στη σκέψη 78 ανωτέρω, δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι επιβάλλει στην Επιτροπή να εξηγεί με τις αποφάσεις της τους λόγους για τους οποίους δεν δέχεται, όσον αφορά τον υπολογισμό του ποσού του προστίμου, προσεγγίσεις που

είναι υποθετικές σε σχέση με εκείνη την οποία τελικώς δέχτηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση (βλ., συναφώς και κατ' αναλογία, απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Μαΐου 1998, T-319/94, Fiskeby Board κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-1331, σκέψη 127).

83 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η αιτίαση που αντλείται από ελλιπή αιτιολογία πρέπει να απορριφθεί.

84 Όσον αφορά, δεύτερον, την ουσία, διαπιστώνεται ότι η προσφεύγουσα επικρίνει τον διαχωρισμό που πραγματοποίησε η Επιτροπή μεταξύ των αρχικών ποσών των επιβληθέντων στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις προστίμων σύμφωνα με τη μέθοδο που εκτίθεται στις κατευθυντήριες γραμμές. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, στο πλαίσιο καθορισμού του ποσού του προστίμου, το μέγεθος της επιχείρησης έχει ιδιαίτερη σπουδαιότητα και ότι, εν προκειμένω, το αρχικό ποσό του επιβληθέντος σε κάθε μια από τις τρεις επιχειρήσεις προστίμου όφειλε να έχει εξατομικευτεί προκειμένου να είναι ανάλογο προς τη μεταξύ των επιχειρήσεων διαφορά μεγέθους.

85 Συναφώς, πρέπει καταρχάς να επισημανθεί ότι οι αποφάσεις της Επιτροπής που επικαλείται η προσφεύγουσα δεν είναι λυσιτελείς, δεδομένου ότι η προγενέστερη πρακτική της Επιτροπής κατά τη λήψη των αποφάσεων αυτών δεν χρησιμεύει ως νομικό πλαίσιο των προστίμων που επιβάλλονται στον τομέα του ανταγωνισμού (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Dansk Rørindustri κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 30 ανωτέρω, σκέψεις 169 έως 171, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 30ής Σεπτεμβρίου 2003, T-203/01, Michelin κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-4071, σκέψη 292 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

86 Το γεγονός ότι η μέθοδος υπολογισμού που εκτίθεται στις κατευθυντήριες γραμμές δεν στηρίζεται στον ολικό κύκλο εργασιών των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων και καθιστά δυνατό, για τον λόγο αυτόν, να παρουσιάζονται ανισότητες μεταξύ των επιχειρήσεων όσον αφορά τον λόγο του κύκλου εργασιών τους προς το ποσό των επιβαλλόμενων σε αυτές προστίμων δεν ασκεί επιρροή για την εκτίμηση του ζητήματος αν η Επιτροπή παραβίασε την αρχή της αναλογικότητας και της ίσης μεταχειρίσεως καθώς και την αρχή της εξατομίκευσης των ποινών. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή δεν υποχρεούται, κατά τον προσδιορισμό του ποσού των προστίμων αναλόγως της σοβαρότητας και της διάρκειας της συγκεκριμένης παράβασης, να εξασφαλίζει, σε περίπτωση που επιβάλλει πρόστιμα σε πολλές επιχειρήσεις εμπλεκόμενες στην ίδια παράβαση, ότι τα τελικά ποσά των προστίμων στα οποία καταλήγει ο υπολογισμός της για τις οικείες επιχειρήσεις αντανακλούν κάθε

διαφοροποίηση μεταξύ των επιχειρήσεων αυτών όσον αφορά τον ολικό ή τον σχετικό κύκλο εργασιών τους (απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Ιανουαρίου 2007, C-407/04 P, Dalmine κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. I-829, σκέψεις 141 έως 147 απόφαση του Πρωτοδικείου της 29ης Νοεμβρίου 2005, Τ-62/02, Union Pigments κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. II-5057, σκέψη 159).

87 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι υποχρεούται, σε οποιοδήποτε στάδιο εφαρμογής των κατευθυντηρίων γραμμών, να εξασφαλίζει ότι τα ενδιάμεσα ποσά των προστίμων στα οποία καταλήγει αντανακλούν κάθε διαφοροποίηση μεταξύ των ολικών κύκλων εργασιών των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων.

88 Εν προκειμένω, από τις αιτιολογικές σκέψεις 321 έως 323, 326 έως 328 και 332 έως 334 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι η Επιτροπή πραγματοποίησε ένα διαχωρισμό σε δύο φάσεις μεταξύ των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων. Καταρχάς, το θεσμικό αυτό όργανο διέκρινε, σύμφωνα με το σημείο 1 Α, έκτο εδάφιο, των κατευθυντηρίων γραμμών, βάσει του μεριδίου ευθύνης που αναλογεί σε κάθε επιχείρηση που μετείχε στην επίμαχη παράβαση. Εν συνεχεία, κατ' εφαρμογήν του σημείου 1 Α, τέταρτο εδάφιο, των κατευθυντηρίων γραμμών, η Επιτροπή προέβη σε στάθμιση προκειμένου να εξασφαλίσει το επαρκώς αποτρεπτικό αποτέλεσμα των επιβληθέντων προστίμων.

89 Ως προς το μερίδιο ευθύνης που αναλογεί σε κάθε επιχείρηση που μετείχε στην επίμαχη παράβαση, η Επιτροπή έλαβε υπόψη το τμήμα της αγοράς εντός του ΕΟΧ που κατείχε εκάστη των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνταν στην αγορά των σωλήνων για βιομηχανική χρήση το 2000, τελευταίο πλήρες έτος παράβασης. Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η KME, κατέχουσα ποσοστό [*εμπιστευτικό*] % της αγοράς, αποτελεί μακράν τη σημαντικότερη επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην αγορά, υπαγόμενη κατά συνέπεια σε μια πρώτη κατηγορία επιχειρήσεων, ενώ η Outokumpu ([*εμπιστευτικό*] % της αγοράς) και η προσφεύγουσα (13,4 % της αγοράς) υπάγονται σε μια δεύτερη κατηγορία επιχειρήσεων θεωρούμενων ως μεσαίου μεγέθους στην οικεία αγορά, οπότε χρήζουν διαφοροποιημένης αντιμετώπισης. Ως εκ τούτου, το αρχικό ποσό του επιβληθέντος στην Outokumpu και στην προσφεύγουσα προστίμου ορίστηκε στο 33 % του αρχικού ποσού του προστίμου που επιβλήθηκε στον όμιλο KME, ήτοι 11,55 εκατομμύρια ευρώ για την Outokumpu και την προσφεύγουσα και 35 εκατομμύρια ευρώ για τον όμιλο KME.

90 Από τη νομολογία προκύπτει ότι δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι ακολούθησε την προσέγγιση αυτή όσον αφορά το πρώτο στάδιο στάθμισης. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του καθορισμού του ποσού του προστίμου σε συνάρτηση προς τη σοβαρότητα της παράβασης, ακόμα και αν, λόγω της διαιρέσεως σε ομάδες, σε ορισμένες επιχειρήσεις εφαρμόζεται το ίδιο αρχικό ποσό, ενώ οι επιχειρήσεις αυτές είναι διαφορετικού μεγέθους, η εν λόγω διαφορά μεταχειρίσεως δικαιολογείται αντικειμενικώς από την προέχουσα σημασία που αποδίδεται στη φύση της παράβασης σε σχέση προς το μέγεθος των επιχειρήσεων κατά τον προσδιορισμό της σοβαρότητας της παράβασης (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Degussa κατά Επιτροπής, σκέψη 49 ανωτέρω, σκέψη 330 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

91 Στο πλαίσιο του δεύτερου σταδίου στάθμισης, η Επιτροπή εκτίμησε, βάσει του ολικού κύκλου εργασιών της Outokumpu, ότι το αρχικό ποσό του επιβληθέντος στην εταιρία αυτή προστίμου πρέπει να αυξηθεί κατά 50 % για να εξασφαλιστεί ένα επαρκώς αποτρεπτικό αποτέλεσμα και για να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι οι μεγάλες επιχειρήσεις έχουν στη διάθεσή τους νομικές και οικονομικές γνώσεις και υποδομές που τους παρέχουν τη δυνατότητα να εκτιμούν καλύτερα τον παράνομο χαρακτήρα της συμπεριφοράς τους.

92 Η προσφεύγουσα δεν μπορεί να προσάψει στην Επιτροπή ότι πραγματοποίησε τέτοια στάθμιση. Συγκεκριμένα, η αύξηση του αρχικού ποσού του επιβληθέντος στην Outokumpu προστίμου «για να ληφθεί υπόψη το μέγεθός της και το σύνολο των πόρων της» (αιτιολογική σκέψη 334 της προσβαλλομένης αποφάσεως) δεν σημαίνει ότι η Επιτροπή όφειλε να μειώσει το αρχικό ποσό του επιβληθέντος στην προσφεύγουσα προστίμου λόγω του ολικού κύκλου εργασιών της. Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί (βλ. σκέψεις 86 και 87 ανωτέρω) ότι η Επιτροπή δεν υποχρεούται, στο πλαίσιο της τροποποίησης του αρχικού ποσού των προστίμων προς τον σκοπό της εξασφάλισης αποτρεπτικού αποτελέσματος, να εξασφαλίζει ότι τα ποσά στα οποία καταλήγει για τις οικείες επιχειρήσεις αντανακλούν κάθε διαφοροποίηση μεταξύ των επιχειρήσεων αυτών όσον αφορά τον ολικό κύκλο εργασιών τους.

93 Αντιθέτως, σύμφωνα με τη συλλογιστική που εκτίθεται στις σκέψεις 31 και 30 ανωτέρω, επιτρέπεται στην Επιτροπή, στο πλαίσιο του περιθωρίου εκτιμήσεως που αυτή διαθέτει, να προσαρμόζει το ποσό των προστίμων χρησιμοποιώντας μια μέθοδο ενιαίας αντιμετώπισης, υπό την προϋπόθεση ότι τα πρόστιμα αυτά δεν είναι παράλογα σε σχέση με τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υπόθεσης.

94 Στο πλαίσιο αυτό, τονίζεται ότι, όταν εκτιμάται το αποτρεπτικό αποτέλεσμα, το ύψος του προστίμου προσαρμόζεται ώστε να λαμβάνεται υπόψη η επιδιωκόμενη επίπτωση επί της επιχειρήσεως στην οποία επιβάλλεται το εν λόγω πρόστιμο, τούτο δε προκειμένου αυτό να μην καθίσταται αμελητέο ή, αντιθέτως, υπερβολικά υψηλό, σε σχέση με την οικονομική δυνατότητα της οικείας επιχειρήσεως, σύμφωνα με όσα επιβάλλονται, αφενός, από την ανάγκη εξασφαλίσεως της αποτελεσματικότητας του προστίμου και, αφετέρου, από τον σεβασμό της αρχής της αναλογικότητας (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Degussa κατά Επιτροπής, σκέψη 49 ανωτέρω, σκέψη 283).

95 Επιπλέον, επιλέγοντας τον συντελεστή προσαύξησης για επιχειρήσεις μεγαλύτερου μεγέθους, η Επιτροπή περιορίζεται από το ότι το αρχικό ποσό δεν μπορεί, εν πάση περιπτώσει, να υπερβαίνει ένα ύψος ανάλογο προς τη σοβαρότητα της παράβασης. Ως εκ τούτου, ακόμα και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο κύκλος εργασιών της μεγαλύτερης επιχείρησης είναι σαφώς υψηλότερος από τον κύκλο εργασιών των άλλων ενδιαφερομένων επιχειρήσεων, είναι δυνατόν, βάσει της σοβαρότητας της οικείας παράβασης, η Επιτροπή να μη μπορεί να προσαυξήσει παρά ελάχιστα το αρχικό ποσό του επιβαλλόμενου στη μεγαλύτερη επιχείρηση προστίμου.

96 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων καθώς και της σοβαρότητας της επίμαχης παράβασης, του τμήματος της αγοράς που κατέχει η προσφεύγουσα εντός του ΕΟΧ και του ολικού κύκλου εργασιών της για το 2002, ήτοι του ποσού του 1,2 δισεκατομμυρίου ευρώ, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι το αρχικό ποσό του επιβληθέντος στην προσφεύγουσα προστίμου είναι δικαιολογημένο.

97 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο δεύτερος λόγος πρέπει να απορριφθεί.

Επί του τρίτου λόγου, αντλούμενου από πεπλανημένη αύξηση του ποσού του προστίμου λόγω της διάρκειας της παράβασης

Επιχειρήματα των διαδίκων

98 Πρώτον, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι το περιθώριο εκτιμήσεως που διαθέτει η Επιτροπή δυνάμει του σημείου 1 Β των κατευθυντηρίων γραμμών τής παρέχει τη δυνατότητα να αποφασίζει τόσο για τη σκοπιμότητα μιας προσαύξησης βάσει της διάρκειας της παράβασης όσο και για τον συντελεστή της προσαύξησης αυτής, εντός του ανωτάτου ορίου του 10 %. Η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι η Επιτροπή, επιλέγοντας τη διατύπωση της αιτιολογικής σκέψης 338 της προσβαλλομένης αποφάσεως, παραιτήθηκε από το προνόμιο που της χορηγεί το σημείο 1 Β, πρώτο εδάφιο, των κατευθυντηρίων γραμμών για τα πρώτα πέντε έτη της σύμπραξης. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή μπορούσε να αυξήσει το ποσό του επιβληθέντος στην προσφεύγουσα προστίμου μόνο για τα επτά τελευταία έτη της παράβασης.

99 Σύμφωνα με την προσφεύγουσα, η Επιτροπή δεν μπορεί να επικαλείται το γεγονός ότι η αιτιολογική σκέψη 338 της προσβαλλομένης αποφάσεως έχει διατυπωθεί ατυχώς. Η προσφεύγουσα φρονεί ότι τις συνέπειες της εσφαλμένης διατύπωσης μιας αποφάσεως πρέπει να τις φέρει ο συντάκτης της αποφάσεως αυτής και ότι, στην περίπτωση κατά την οποία μια απόφαση περιλαμβάνει αντιφάσεις, υπερισχύει η ευνοϊκότερη για τον ενδιαφερόμενο κύρωση.

100 Επιπλέον, κατά την προσφεύγουσα, μια διφορούμενη αιτιολογία συνιστά αιτιολογία που εμπεριέχει ελάττωμα και, κατά συνέπεια, παράβαση του άρθρου 253 ΕΚ.

101 Δεύτερον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή παραβίασε την αρχή σύμφωνα με την οποία κάθε πρόστιμο πρέπει να επιβάλλεται κατόπιν εξατομικευμένου υπολογισμού. Το θεσμικό αυτό όργανο αθέτησε επίσης την υποχρέωση αιτιολογήσεως που υπέχει καθόσον δεν εξήγησε τους λόγους για τους οποίους δεν έκανε χρήση του περιθωρίου εκτιμήσεως. Κατά την προσφεύγουσα, η Επιτροπή στην πραγματικότητα χρησιμοποίησε την ίδια επιβαρυντική περίσταση, ήτοι το γεγονός ότι η επίμαχη παράβαση εξακολούθησε για χρονικό διάστημα άνω των πέντε ετών, τόσο για να αιτιολογήσει την εφαρμογή προσαύξησης όσο και για να καθορίσει τον ανώτατο συντελεστή προσαύξησης στο 10 %.

102 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή, που επέλεξε να εφαρμόσει τον ανώτατο συντελεστή του 10 % για κάθε έτος παράβασης, δεν παραθέτει τους λόγους για τους οποίους κρίνει κατάλληλη την προσαύξηση αυτή. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή όφειλε να αναφέρει τις ιδιαίτερες περιστάσεις που αφορούν την προκείμενη σύμπραξη για να εφαρμόσει τον εν λόγω συντελεστή. Η προσφεύγουσα προσάπτει επίσης στην Επιτροπή ότι δεν αιτιολόγησε επαρκώς την αύξηση του ύψους του προστίμου όσον αφορά την ένταση και τη συνέχιση της επίμαχης σύμπραξης.

103 Η Επιτροπή ζητεί την απόρριψη του λόγου αυτού.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

104 Όσον αφορά, πρώτον, την αιτίαση που αντλείται από τον φερόμενο ως διφορούμενο χαρακτήρα της αιτιολογίας καθώς και από το γεγονός ότι η Επιτροπή παραιτήθηκε, με την προσβαλλόμενη απόφαση, από την αύξηση του αρχικού ποσού του επιβληθέντος στην προσφεύγουσα προστίμου για τα πρώτα πέντε έτη της σύμπραξης, πρέπει να εξεταστούν οι αιτιολογικές σκέψεις 338, 340 και 342 της προσβαλλομένης αποφάσεως, οι οποίες έχουν ως εξής:

«(338) Καταρχάς, επισημαίνεται ότι η προγενέστερη πρακτική της Επιτροπής κατά τη λήψη των αποφάσεων αυτών δεν χρησιμεύει η ίδια ως νομικό πλαίσιο των προστίμων που επιβάλλονται στον τομέα του ανταγωνισμού, δεδομένου ότι το νομικό αυτό πλαίσιο καθορίζεται αποκλειστικά από τον κανονισμό 17 […] Πρέπει επομένως να απορριφθεί το επιχείρημα που επικαλείται η ΚΜΕ με την αιτιολογική σκέψη 337 και που αντλείται από προγενέστερη απόφαση της Επιτροπής. Η πολιτική που ακολουθεί επί του παρόντος η Επιτροπή στις υποθέσεις συμπράξεων συνίσταται στην προσαύξηση των προστίμων κατά 10 % για κάθε έτος πέραν των πέντε ετών παράβασης. Τούτο είχε ως συνέπεια να σημειωθούν, σε πολλές πρόσφατες υποθέσεις, αυξήσεις λόγω διάρκειας της παράβασης οι οποίες υπερέβησαν το 100 % […] Στην υπό κρίση υπόθεση, κατά την οποία η διάρκεια της σύμπραξης ήταν δώδεκα έτη και δέκα μήνες, η Επιτροπή κρίνει σκόπιμη την αύξηση των προστίμων κατά 10 % ανά έτος.

[…]

(340) Βάσει των προεκτεθέντων, η Επιτροπή θεωρεί ότι η [Wieland], η Outokumpu [και ο όμιλος KME] παραβίασαν το άρθρο 81, παράγραφος 1, [ΕΚ] και το άρθρο 53, παράγραφος 1, της Συμφωνίας ΕΟΧ, τουλάχιστον από τις 3 Μαΐου 1988 και μέχρι τις 22 Μαρτίου 2001. Οι επιχειρήσεις αυτές διέπραξαν διαρκή και μακροχρόνια παράβαση, για χρονικό διάστημα πλέον των δώδεκα ετών και δέκα μηνών.

[…]

(342) Κατά συνέπεια, το αρχικό ποσό των προστίμων που καθορίστηκαν βάσει της σοβαρότητας αυξάνεται κατά 125 % για την Outokumpu και τη [Wieland] […]»

105 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η ερμηνεία των αιτιολογικών αυτών σκέψεων, σε συνδυασμό με το σημείο 1 Β των κατευθυντηρίων γραμμών, δεν αφήνει καμία αμφιβολία ως προς την πρόθεση της Επιτροπής να αυξήσει το αρχικό ποσό του επιβληθέντος στην προσφεύγουσα προστίμου κατά 10 % ανά έτος παράβασης. Ως εκ τούτου, οι αιτιάσεις που προβάλλει συναφώς η προσφεύγουσα πρέπει να απορριφθούν.

106 Όσον αφορά, δεύτερον, την ουσία, υπενθυμίζεται ότι προσαύξηση του προστίμου ανάλογα με τη διάρκεια δεν γίνεται μόνο στην περίπτωση κατά την οποία υφίσταται άμεση σχέση μεταξύ της διάρκειας και της σημαντικής ζημίας που προκλήθηκε στους κοινοτικούς στόχους των κανόνων ανταγωνισμού (βλ., συναφώς, προπαρατεθείσα απόφαση Michelin κατά Επιτροπής, σκέψη 85 ανωτέρω, σκέψη 278 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

107 Επιπλέον, από τις κατευθυντήριες γραμμές προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε καμία αλληλοεπικάλυψη ή αλληλεξάρτηση μεταξύ της εκτιμήσεως της σοβαρότητας και της εκτιμήσεως της διάρκειας της παράβασης.

108 Αντιθέτως, πρώτον, από την οικονομία των κατευθυντηρίων γραμμών συνάγεται ότι αυτές προβλέπουν την εκτίμηση αυτής καθαυτήν της σοβαρότητας της παράβασης, για να καθοριστεί το αρχικό ποσό του προστίμου. Δεύτερον, η σοβαρότητα της παράβασης αναλύεται σε σχέση με τα χαρακτηριστικά της ενδιαφερόμενης επιχείρησης, ειδικότερα το μέγεθός της και τη θέση της στη σχετική αγορά, πράγμα που μπορεί να οδηγήσει σε στάθμιση του αρχικού ποσού, στην κατάταξη των επιχειρήσεων σε κατηγορίες και στον καθορισμό ενός ειδικού αρχικού ποσού. Τρίτον, η διάρκεια της παράβασης λαμβάνεται υπόψη για τον καθορισμό του βασικού ποσού και, τέταρτον, οι κατευθυντήριες γραμμές προβλέπουν τη συνεκτίμηση επιβαρυντικών και ελαφρυντικών περιστάσεων που καθιστούν δυνατή την προσαρμογή του ποσού του προστίμου, ιδιαίτερα σε σχέση με τον ενεργό ή παθητικό ρόλο των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων κατά την τέλεση της παράβασης.

109 Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι το γεγονός απλώς και μόνον ότι η Επιτροπή διατήρησε τη δυνατότητα να αυξάνει το πρόστιμο ανά έτος παράβασης κατά ποσοστό που ανέρχεται, στις περιπτώσεις μεγάλης διάρκειας παραβάσεων, μέχρι το 10 % του ποσού στο οποίο καταλήγει για τη σοβαρότητα της παράβασης, ουδόλως την υποχρεώνει να καθορίζει τον συντελεστή αυτόν βάσει της έντασης των δραστηριοτήτων της σύμπραξης ή των αποτελεσμάτων της ή, κατά μείζονα λόγο, της σοβαρότητας της παράβασης. Στην πραγματικότητα, απόκειται στην Επιτροπή να επιλέγει, στο πλαίσιο του περιθωρίου εκτίμησης που διαθέτει (βλ. σκέψη 31 ανωτέρω), τον συντελεστή προσαύξησης που προτίθεται να εφαρμόσει λόγω της διάρκειας της παράβασης.

110 Όσον αφορά την αιτίαση ότι η Επιτροπή χρησιμοποίησε την ίδια περίσταση, ήτοι το ότι η επίμαχη παράβαση εξακολούθησε για χρονικό διάστημα άνω των πέντε ετών, τόσο για να αιτιολογήσει την εφαρμογή προσαύξησης όσο και για να καθορίσει τον ανώτατο συντελεστή της προσαύξησης αυτής στο 10 %, το Πρωτοδικείο δεν διαπιστώνει καμία έλλειψη νομιμότητας στο γεγονός ότι η διάρκεια μιας παράβασης ασκεί επιρροή όχι μόνον στην προσαύξηση του βασικού ποσού αυτού καθαυτό αλλά, ενδεχομένως, και στον οριστικό συντελεστή προσαύξησης. Όπως εκτέθηκε στην προηγούμενη σκέψη, η Επιτροπή δεν υποχρεούται να λαμβάνει υπόψη τη σοβαρότητα της παράβασης κατά την επιλογή του συντελεστή προσαύξησης που είναι εφαρμοστέος λόγω της διάρκειας της παράβασης.

111 Εν προκειμένω, η Επιτροπή διαπίστωσε, ειδικότερα με τις αιτιολογικές σκέψεις 335 και 340 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η συμμετοχή της προσφεύγουσας στην παράβαση διήρκεσε δώδεκα έτη και δέκα μήνες, ήταν δηλαδή μεγάλης διάρκειας κατά την έννοια των κατευθυντηρίων γραμμών και, ως εκ τούτου, αύξησε το πρόστιμο κατά 125 %. Με τον τρόπο αυτόν, η Επιτροπή δεν παρέκκλινε από τους κανόνες που θέσπισε με τις κατευθυντήριες γραμμές. Κατά τα λοιπά, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι αυτή η κατά 125 % προσαύξηση δεν είναι, εν προκειμένω, προδήλως δυσανάλογη.

112 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι ο λόγος σχετικά με την προσαύξηση του ποσού του προστίμου λόγω της διάρκειας πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του τέταρτου λόγου, αντλούμενου από εφαρμογή της ανακοίνωσης του 1996 για τη συνεργασία κατά τρόπο εισάγοντα διακρίσεις

Επιχειρήματα των διαδίκων

113 Κατ' ουσίαν, η προσφεύγουσα θεωρεί ότι πραγματοποιήθηκε διάκριση εις βάρος της και υπέρ της KME, η οποία έτυχε μείωσης του επιβληθέντος προστίμου κατά 30 %, ενώ στην προσφεύγουσα χορηγήθηκε μείωση μόνον 20 %, παρά το γεγονός ότι η συνεργασία που πρόσφερε είχε τουλάχιστον ανάλογη σπουδαιότητα με τη συνεργασία της KME.

114 Πρώτον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή κακώς χορήγησε στην KME μεγαλύτερη μείωση του προστίμου από αυτήν που χορήγησε στην προσφεύγουσα για τον λόγο ότι «η KME κατήγγειλε την ύπαρξη μηχανισμών αντίθετων προς τον ανταγωνισμό από τη δεκαετία του 80 […] σε αντίθεση προς το 1993, ημερομηνία στην οποία αναφέρεται η Wieland […]» (αιτιολογική σκέψη 423 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

115 Η προσφεύγουσα, αν και παραδέχεται την περιορισμένη αξία της συμβολής της στην έρευνα σχετικά με την προ του 1993 περίοδο, υπενθυμίζει ότι δεν αρνήθηκε την ύπαρξη της σύμπραξης κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής αλλά ότι, λόγω της παραίτησης πολλών από τους συνεργάτες της, δεν ήταν σε θέση να την επιβεβαιώσει. Κατά την προσφεύγουσα, η Επιτροπή προσέδωσε υπέρμετρη σπουδαιότητα στη συμβολή της ΚΜΕ σε σχέση με τη δική της. Συγκεκριμένα, η ύπαρξη της σύμπραξης πριν το 1993 αποδεικνύεται πραγματικά μόνον από μια δήλωση της ΚΜΕ. Επιπλέον, η εν λόγω δήλωση έγινε κατόπιν ρητής αίτησης εκ μέρους της Επιτροπής. Οι λοιπές δηλώσεις της ΚΜΕ έχουν τον ίδιο χαρακτήρα με τις δηλώσεις της προσφεύγουσας, καθόσον πιστοποιούν την ύπαρξη συναντήσεων χωρίς να τις χαρακτηρίζουν αντίθετες προς τον ανταγωνισμό.

116 Η προσφεύγουσα, παραπέμποντας στις αιτιολογικές σκέψεις 397, 417 και 418 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η ΚΜΕ αποσαφήνισε σε περιορισμένο μόνο βαθμό τα γεγονότα για την προ του 1993 περίοδο. Κατά συνέπεια, κατά την προσφεύγουσα, η χορήγηση στην ΚΜΕ μεγαλύτερης μείωσης του προστίμου από τη μείωση που χορηγήθηκε την προσφεύγουσα είναι προδήλως εσφαλμένη και ελλιπώς αιτιολογημένη, δεδομένου ότι η συνεργασία της προσφεύγουσας παρουσιάζει ανάλογη σπουδαιότητα με αυτή της ΚΜΕ.

117 Κατά τα λοιπά, η προσφεύγουσα θεωρεί ότι η Επιτροπή της επέβαλε συναφώς κύρωση λόγω της άρνησής της, αντιθέτως προς ό,τι έπραξε η ΚΜΕ, να προβεί σε γενική ομολογία. Αν και η προσφεύγουσα εξέθεσε, κατόπιν εμπεριστατωμένης εσωτερικής έρευνας, χωριστά και λεπτομερή στοιχεία, ωστόσο η έρευνα αυτή δεν της έδωσε τη δυνατότητα να εξακριβώσει και να παραδεχτεί την ύπαρξη πρακτικής αντίθετης προς τον ανταγωνισμό κατά τη διάρκεια της περιόδου από το 1988 έως το 1993. Η αντιμετώπιση που υπέστη η προσφεύγουσα ισοδυναμεί, σε μεγάλο βαθμό, με εξαναγκασμό μιας επιχείρησης να κατηγορήσει εαυτήν, πράγμα που αντίκειται στο κοινοτικό δίκαιο καθόσον προσβάλλει τα δικαιώματα άμυνας.

118 Δεύτερον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η ΚΜΕ ανέφερε οκτώ συναντήσεις «ομάδας εργασίας» που δεν μνημόνευσαν οι λοιποί μετέχοντες, κακώς χορήγησε στην ΚΜΕ μεγαλύτερη μείωση από αυτή που χορήγησε στην προσφεύγουσα. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα, με το έγγραφο που απηύθυνε στις 30 Σεπτεμβρίου 2002 στην Επιτροπή, παρουσίασε στοιχεία σχετικά με σειρά συναντήσεων που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ του 1999 και του 2000, παρέχοντας πολύ πιο ολοκληρωμένη περιγραφή των συναντήσεων αυτών από αυτή που παρέθεσε η ΚΜΕ.

119 Τρίτον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, με το έγγραφο της 30ής Σεπτεμβρίου 2002, παρέσχε εκουσίως στην Επιτροπή πληροφορίες σχετικές με την περίοδο από το 1997 έως το 1999 (στο εξής: ήσυχη περίοδος), οι οποίες ήταν σαφώς ακριβέστερες και λεπτομερέστερες από αυτές που παρέσχε η ΚΜΕ. Κατά την προσφεύγουσα, η Επιτροπή στηρίζεται, όπως αναφέρει ένα μόνο χωρίο της αιτιολογικής σκέψης 202 της προσβαλλομένης αποφάσεως, σε συνοπτικές πληροφορίες οι οποίες προέρχονται από την ΚΜΕ και οι οποίες σκοπούν να αποδείξουν την ύπαρξη συμπεριφορών αντίθετων προς τον ανταγωνισμό κατά την ήσυχη περίοδο, έστω και αν η προσφεύγουσα περιέγραψε, λεπτομερέστερα από την ΚΜΕ, τις δώδεκα συναντήσεις που διεξήχθησαν κατά τη διάρκεια των ετών 1997 και 1998. Επιπλέον, σε έντεκα υποσημειώσεις που περιλήφθηκαν στις αιτιολογικές σκέψεις 157 έως 167 και 202 έως 212 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή αναφέρεται στα γεγονότα με τον τρόπο κατά τον οποίο τα εξέθεσε η προσφεύγουσα.

120 Τέταρτον, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η συνεργασία της με την Επιτροπή δύο εβδομάδες πριν την αντίστοιχη συνεργασία από την πλευρά της ΚΜΕ έπρεπε να της παράσχει το προνόμιο για συντελεστή μείωσης του προστίμου μεγαλύτερο από αυτόν της ΚΜΕ ή τουλάχιστον τον ίδιο. Συναφώς, η προσφεύγουσα παραπέμπει στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη μη επιβολή και τη μείωση των προστίμων σε περιπτώσεις συμπράξεων (καρτέλ) (ΕΕ 2002, C 45, σ. 3, στο εξής: ανακοίνωση του 2002 για τη συνεργασία), η οποία προβλέπει σημαντικότερη μείωση για την επιχείρηση που θα σπεύσει πρώτη να συνεργαστεί. Η προσφεύγουσα αναγνωρίζει μεν ότι η εν λόγω ανακοίνωση δεν έχει εν προκειμένω εφαρμογή, θεωρεί ωστόσο ότι το Πρωτοδικείο θα μπορούσε να τη λάβει υπόψη υπό την έννοια ότι εκφράζει μια γενική αρχή του δικαίου.

121 Η Επιτροπή αμφισβητεί το σύνολο των αιτιάσεων που προβάλλει η προσφεύγουσα.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

122 Όσον αφορά, πρώτον, την αιτίαση που αντλείται από ελλιπή αιτιολογία, διαπιστώνεται ότι η αιτίαση αυτή είναι προδήλως αβάσιμη. Τα στοιχεία εκτιμήσεως που η Επιτροπή έλαβε υπόψη για να χορηγήσει τις μειώσεις των προστίμων στην ΚΜΕ και στην προσφεύγουσα δυνάμει της ανακοίνωσης του 1996 για τη συνεργασία επισημαίνονται

σαφώς με τις αιτιολογικές σκέψεις 404 έως 423 της προσβαλλομένης αποφάσεως, πράγμα που αρκεί για την εκπλήρωση των απαιτήσεων του άρθρου 253 ΕΚ (βλ. σκέψεις 58 και 59 ανωτέρω).

123 Όσον αφορά, δεύτερον, την ουσία, διαπιστώνεται, προκαταρκτικώς, ότι οσάκις μια επιχείρηση διαπράττει παράβαση των κανόνων του κοινοτικού δικαίου του ανταγωνισμού, η επιχείρηση αυτή μπορεί, εφόσον συνεργαστεί με την Επιτροπή, να προσπαθήσει να επιτύχει ουσιαστική μείωση του ποσού του προστίμου που υπάρχει κίνδυνος να της επιβληθεί, ή ακόμα και την απαλλαγή από οποιοδήποτε πρόστιμο. Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, μια μείωση του προστίμου λόγω συνεργασίας κατά τη διοικητική διαδικασία στηρίζεται στην εκτίμηση ότι η συνεργασία αυτή διευκολύνει την εκ μέρους της Επιτροπής διαπίστωση των παραβάσεων (βλ., συναφώς, αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 14ης Μαΐου 1998, Τ-311/94, BPB de Eendracht κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-1129, σκέψη 325, και Τ-338/94, Finnboard κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-1617, σκέψη 363).

124 Υπενθυμίζεται επίσης ότι, στο πλαίσιο της εκτίμησης της συνεργασίας που παρέχουν τα μέλη μιας σύμπραξης, στην Επιτροπή μπορεί να προσαφθεί μόνον πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, δεδομένου ότι το θεσμικό αυτό όργανο έχει ευρύ περιθώριο εκτιμήσεως για να αξιολογήσει την ποιότητα και τη χρησιμότητα της συνεργασίας μιας επιχειρήσεως, ιδίως σε σχέση με τη συμβολή άλλων επιχειρήσεων (απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Μαΐου 2007, C-328/05 P, SGL Carbon κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. I-3921, σκέψη 88). Εντούτοις, η Επιτροπή δεν μπορεί, στο πλαίσιο της εκτίμησης αυτής, να παραβιάσει την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως.

125 Επομένως, δεδομένου ότι όλες οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας αφορούν τη φερόμενη διάκριση εις βάρος της σε σχέση με την ΚΜΕ, πρέπει να εξεταστεί αν η Επιτροπή μπορούσε, χωρίς να παραβιάσει την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως και χωρίς να υπερβεί το περιθώριο εκτιμήσεως που διαθέτει, να χορηγήσει στην προσφεύγουσα και στην ΚΜΕ, λόγω της συνεργασίας τους, μείωση του ύψους των προστίμων τους κατά 20 % και 30 % αντιστοίχως.

126 Όσον αφορά τη χρονολογική σειρά της ανακοίνωσης των πληροφοριών στην Επιτροπή, διαπιστώνεται ότι τόσο η προσφεύγουσα όσο και η ΚΜΕ άρχισαν να συνεργάζονται με την Επιτροπή αφού το θεσμικό αυτό όργανο τους απηύθυνε αίτηση παροχής πληροφοριών, αλλά πριν την αποστολή της ανακοίνωσης των αιτιάσεων.

Επιπλέον, η KME και η προσφεύγουσα εμπίπτουν αμφότερες στο σημείο Δ της ανακοίνωσης του 1996 για τη συνεργασία, το οποίο δεν κάνει καμία αναφορά στο κριτήριο της χρονικής προτεραιότητας της συνεργασίας μιας επιχείρησης σε σχέση με άλλη.

127 Εξάλλου, από τη νομολογία προκύπτει ότι, στο πλαίσιο της εκτίμησης του βαθμού συνεργασιμότητας δύο επιχειρήσεων, το χρονολογικό στοιχείο δεν μπορεί να λαμβάνεται υπόψη σε καταστάσεις κατά τις οποίες τα ενδιαφερόμενα μέρη διαβίβασαν πληροφορίες με αρκετά μικρή χρονική διαφορά και κατά το ίδιο περίπου στάδιο της διοικητικής διαδικασίας (βλ., συναφώς, αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 13ης Δεκεμβρίου 2001, T-48/98, Acerinox κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. II-3859, σκέψη 139, και της 25ης Οκτωβρίου 2005, T-38/02, Groupe Danone κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. II-4407, σκέψη 467).

128 Κατά συνέπεια, μολονότι η προσφεύγουσα προηγήθηκε της KME κατά δύο εβδομάδες στη συνεργασία της με την Επιτροπή, η διαφορά αυτή δεν συνεπάγεται, αφ' εαυτής, ότι το θεσμικό αυτό όργανο όφειλε να ορίσει για την προσφεύγουσα συντελεστή μείωσης του ύψους του επιβληθέντος προστίμου ανώτερο ή, τουλάχιστον, πανομοιότυπο με αυτόν που χορήγησε στην KME.

129 Στο μέτρο που η προσφεύγουσα επικαλείται την κατ' αναλογία εφαρμογή του σημείου 23 της ανακοίνωσης του 2002 για τη συνεργασία, που ορίζει ότι η Επιτροπή μπορεί να μειώσει περισσότερο το ύψος του προστίμου για την επιχείρηση που πρώτη προσκομίζει αποδεικτικά στοιχεία σημαντικής αξίας για την τεκμαιρόμενη παράβαση, επισημαίνεται ότι η κατ' αναλογία εφαρμογή είναι δυνατή μόνον προς κάλυψη ενός νομικού κενού. Επιβάλλεται όμως η διαπίστωση ότι η συνεργασία της προσφεύγουσας καθώς και αυτές της KME και της Outokumpu διέπονται από την ανακοίνωση του 1996 για τη συνεργασία.

130 Στον βαθμό που το επιχείρημα που προβάλλει η προσφεύγουσα μπορεί να θεωρηθεί ότι ισοδυναμεί, στην πραγματικότητα, με επίκληση συγκρούσεως νόμων όσον αφορά το χρονικό πεδίο εφαρμογής τους, αρκεί η διαπίστωση ότι αποκλείεται εν προκειμένω μια τέτοια σύγκρουση. Συγκεκριμένα, μόνο στις περιπτώσεις που δεν υπάρχουν μεταβατικές διατάξεις εφαρμόζεται ένας νέος κανόνας πάραυτα στα μελλοντικά αποτελέσματα μιας καταστάσεως γεννηθείσας υπό το κράτος παλαιότερου κανόνα

(βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Ιανουαρίου 2003, C-512/99, Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. I-845, σκέψη 46 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Εν προκειμένω, το σημείο 28 της ανακοίνωσης του 2002 για τη συνεργασία προβλέπει σαφώς ότι η εν λόγω ανακοίνωση άρχισε να εφαρμόζεται στις 14 Φεβρουαρίου 2002 σε όλες τις υποθέσεις στις οποίες καμία επιχείρηση δεν είχε επικαλεστεί την ανακοίνωση του 1996 για τη συνεργασία. Στην υπό κρίση όμως υπόθεση, δεν αμφισβητείται ότι οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων και η προσφεύγουσα, επικαλέστηκαν την ανακοίνωση του 1996 για τη συνεργασία.

131 Λαμβανομένου υπόψη ότι απορρίφθηκαν τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας που αντλούνται από τη χρονολογική σειρά της ανακοίνωσης των πληροφοριών στην Επιτροπή, πρέπει να εξεταστεί αν, από ποιοτικής απόψεως, η συμβολή της ΚΜΕ, συγκρινόμενη με αυτήν της προσφεύγουσας, είναι ικανή να δικαιολογήσει τη διαφορά των 10 ποσοστιαίων μονάδων μεταξύ των συντελεστών μείωσης που εφαρμόστηκαν στα ποσά των επιβληθέντων στις εν λόγω επιχειρήσεις προστίμων.

132 Καταρχάς, δεν ευσταθεί το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η χορήγηση μείωσης του ύψους του προστίμου λόγω της παραδοχής, εκ μέρους μιας επιχείρησης, της συμμετοχής της σε μια παράβαση συνιστά προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας των λοιπών ενδιαφερομένων επιχειρήσεων.

133 Συγκεκριμένα, από πάγια νομολογία προκύπτει ότι η Επιτροπή δικαιούται να μειώνει το ύψος των προστίμων που επιβάλλει στις επιχειρήσεις που δεν περιορίζονται απλώς στην ανακοίνωση χρήσιμων πληροφοριών αλλά φτάνουν μέχρι του σημείου να παραδεχτούν τη συμμετοχή τους σε μια παράβαση. Η Επιτροπή ασφαλώς δεν μπορεί να υποχρεώσει μια επιχείρηση να ομολογήσει συμμετοχή της σε παράβαση. Εντούτοις, δεν κωλύεται ομοίως να λαμβάνει υπόψη, κατά τον καθορισμό του ποσού του προστίμου, την αρωγή που αυτοβούλως της παρέσχε η εν λόγω επιχείρηση για την απόδειξη του υποστατού της παράβασης (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 14ης Ιουλίου 2005, C-57/02 P, Acerinox κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. I-6689, σκέψη 87, και C-65/02 P και C-73/02 P, ThyssenKrupp κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. I-6773, σκέψη 50).

134 Η αναγνώριση της προσαπτόμενης παράβασης έχει καθαρώς εκούσιο χαρακτήρα ως προς την οικεία επιχείρηση η οποία ουδόλως υποχρεούται να αναγνωρίσει τη

σύμπραξη (προπαρατεθείσες αποφάσεις Acerinox κατά Επιτροπής, σκέψη 133 ανωτέρω, σκέψη 89, και ThyssenKrupp κατά Επιτροπής, σκέψη 133 ανωτέρω, σκέψη 52).

135 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι από την ερμηνεία των αιτιολογικών σκέψεων 405 και 406 σε συνδυασμό με τις αιτιολογικές σκέψεις 416 έως 422 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι η Επιτροπή χορήγησε μειώσεις του ύψους των επιβληθέντων στην προσφεύγουσα και στην KME προστίμων βάσει δύο στοιχείων που πρέπει να συντρέχουν σωρευτικώς, ήτοι, αφενός, του γεγονότος ότι οι εν λόγω επιχειρήσεις δεν αμφισβήτησαν το υποστατό των γεγονότων που συνιστούσαν τη διαπιστωθείσα παράβαση και, αφετέρου, του γεγονότος ότι η συνεργασία τους ως προς την απόδειξη των πραγματικών περιστατικών υπερέβη τις απορρέουσες από το άρθρο 11 του κανονισμού 17 υποχρεώσεις τους.

136 Ως προς το τελευταίο αυτό στοιχείο, από τις αιτιολογικές σκέψεις 168, 169, 171, 405, 417, 419 και 423 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι η Επιτροπή έκρινε ότι οι συμβολή της KME και η συμβολή της προσφεύγουσας ήταν ποιοτικώς παρόμοιες, εξαιρουμένης, αφενός, της αναγνώρισης ότι υπήρχαν δραστηριότητες συνιστώσες σύμπραξη πριν το 1993 και, αφετέρου, της αποκάλυψης στοιχείων σχετικών με συναντήσεις που φέρονταν ότι εξυπηρετούσαν τον σκοπό της ενίσχυσης του ρυθμού λειτουργίας της παράβασης.

137 Λαμβανομένου υπόψη ότι αποδείχτηκε ότι η παράβαση άρχισε το 1988, είναι προφανές ότι ο εκ μέρους της Επιτροπής καθορισμός της διάρκειας της παράβασης δεν διευκολύνθηκε από την απάντηση που έδωσε η προσφεύγουσα με το έγγραφο της 30ής Σεπτεμβρίου 2002. Συγκεκριμένα, με το έγγραφο αυτό, η προσφεύγουσα παρέθεσε έναν κατάλογο επίσημων συναντήσεων της Cuproclima οι οποίες πραγματοποιήθηκαν από το 1985, χωρίς να επισημάνει τα ζητήματα που συζητήθηκαν στις συναντήσεις αυτές. Με το ίδιο έγγραφο, η προσφεύγουσα εκτίμησε ότι οι συνιστώσες σύμπραξη επαφές είχαν αρχίσει περί το 1993.

138 Αντιθέτως, η KME, με το από 15 Οκτωβρίου 2002 έγγραφό της, παραδέχτηκε ότι οι μετέχοντες συνεννοούνταν ως προς την κατανομή των πελατών κατά τα πρώτα έτη που ακολούθησαν τη σύσταση της Curpoclima το 1985 και περιέγραψε τον τρόπο με τον οποίο τούτο συνέβαινε.

139 Όσον αφορά την ήσυχη περίοδο (από το 1997 έως το 1999), διαπιστώνεται ότι, με το από 15 Οκτωβρίου έγγραφο της ΚΜΕ, παρέχονται πληροφορίες ως προς την εξέλιξη της λειτουργίας της σύμπραξης εντός της Cuproclima, καθώς και ως προς το γεγονός ότι η ΚΜΕ, η Wieland και, σε μικρότερο βαθμό, η Outokumpu είχαν τακτικές επαφές εκτός πλαισίου Cuproclima μέχρι το 1999, κυρίως μέσω τηλεφώνου, προκειμένου να συζητούν σχετικά με ορισμένους πελάτες ή με τις τιμές.

140 Όσον αφορά την περίοδο από το 1999 έως το 2001, από το εν λόγω έγγραφο προκύπτει ότι τα μέλη της Cuproclima πραγματοποίησαν περίπου οκτώ συναντήσεις «ομάδας εργασίας» πέραν των τακτικών συνεδριάσεων της Cuproclima, με σκοπό να εντατικοποιήσουν τις δραστηριότητες της σύμπραξης.

141 Ως προς τη συνεργασία της προσφεύγουσας σχετικά με τις περιόδους αυτές, διαπιστώνεται ότι, μολονότι ο κατάλογος των συναντήσεων που παρέθεσε η προσφεύγουσα είναι πληρέστερος από αυτόν της ΚΜΕ, η προσφεύγουσα δεν επισημαίνει αν, κατά τις συναντήσεις που συμπεριλαμβάνονται στον κατάλογο αυτόν, συζητήθηκαν θέματα που αφορούν τη σύμπραξη. Επομένως, η προσφεύγουσα, προσκομίζοντας τον κατάλογο αυτόν, δεν συνέβαλε ώστε να μπορέσει η Επιτροπή να πληροφορηθεί το περιεχόμενο των εν λόγω συναντήσεων και να εκτιμήσει τον σκοπό τους. Ως εκ τούτου, δεν μπορεί η προσφεύγουσα να στηρίζεται στον κατάλογο αυτόν για να θεμελιώσει τον ισχυρισμό της ότι η αξία της συνεργασίας της, για την έρευνα της Επιτροπής, ήταν μεγαλύτερη από την αξία των δηλώσεων της ΚΜΕ ή ισοδύναμη με αυτή (βλ. σκέψεις 139 και 140 ανωτέρω).

142 Ωστόσο, στο πλαίσιο της συνεργασίας της, η προσφεύγουσα παρέσχε στην Επιτροπή ορισμένα λυσιτελή στοιχεία όσον αφορά την ήσυχη περίοδο και την περίοδο από το 1999 έως το 2000.

143 Ειδικότερα, η προσφεύγουσα, όπως και η ΚΜΕ, προσκόμισε αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με αλληλογραφία που αντάλλαξε με την ΚΜΕ το 1997 και η οποία αφορούσε αντίθετες προς τον ανταγωνισμό πρακτικές (αιτιολογική σκέψη 163 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

144 Η προσφεύγουσα δήλωσε επίσης ότι τα μέλη της Cuproclima αποφάσισαν περί τα τέλη της δεκαετίας του 90 να αναθερμάνουν τις δραστηριότητες της σύμπραξης, πράγμα που τέθηκε σε εφαρμογή με την κατάρτιση το 1999 ενός πίνακα που περιείχε ευαίσθητα δεδομένα και στον οποίο θεωρητικά τα μέλη της σύμπραξης είχαν ηλεκτρονική πρόσβαση. Εντούτοις, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι πληροφορίες αυτές, μολονότι αφορούν την παράβαση, δεν αποδεικνύουν ότι διεξάγονταν συναντήσεις που εξυπηρετούσαν τον σκοπό της προσαρμογής και της ενίσχυσης της συνιστώσας σύμπραξη δραστηριότητας που λάμβανε χώρα κατά τις τακτικές συναντήσεις της Cuproclima, πράγμα που, αντιθέτως, επισήμανε η ΚΜΕ στην Επιτροπή καταγγέλλοντας τις οκτώ συναντήσεις της «ομάδας εργασίας».

145 Κατόπιν των προεκτεθέντων, διαπιστώνεται ότι από τα έγγραφα της δικογραφίας δεν τεκμηριώνονται οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας ότι η συμβολή της στην αποσαφήνιση των γεγονότων της περιόδου παράβασης μεταξύ του 1997 και του 2000 σε σχέση με την ΚΜΕ ήταν πληρέστερη σε σχέση με αυτή της ΚΜΕ.

146 Κατά συνέπεια και υπό το φως της παρατεθείσας στη σκέψη 133 ανωτέρω νομολογίας, το Δικαστήριο κρίνει ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως κατά τον καθορισμό του επιπέδου μείωσης, λόγω της συνεργασίας, των επιβληθέντων στην προσφεύγουσα προστίμων.

147 Κατόπιν του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, συνάγεται ότι ούτε ο τελευταίος λόγος είναι βάσιμος.

148 Ως εκ τούτου, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

149 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα σύμφωνα με τα αιτήματα της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (όγδοο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει τη Wieland-Werke AG στα δικαστικά έξοδα.

Martins Ribeiro Παπασάββας Wahl

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 6 Μαΐου 2009.

(υπογραφές)